

UDKAST

Energistyrelsen, j. nr. 2020-10440

**Forslag
til
Lov om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsynings-
selskaber m.v., lov om miljøbeskyttelse, vandsektorloven og lov om
vandløb
(Spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v.)**

§ 1

I lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 553 af 24. april 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, 1. pkt., ændres »Udgifter« til: »Nødvendige udgifter« og »spildevandsanlæg og« ændres til: »spildevandsanlæg, af andre anlæg til brug for selskabets håndtering af spildevand, og af«.

2. § 1, stk. 5 og 6, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 5. Et spildevandsforsyningsselskab kan aftale med andre parter, at selskabet etablerer og opretholder et højere serviceniveau i selskabets håndtering af spildevand end det, selskabet er forpligtet til, eller etablerer og driver anlæg til brug for selskabets håndtering af spildevand, som samlet set er dyrere end nødvendigt til varetagelse af selskabets opgaver. Et spildevandsforsyningsselskab kan kun indgå en aftale som nævnt i 1. pkt. mod betaling fra den eller de andre parter til fuld dækning af selskabets meromkostninger til etablering og drift.«

Stk. 7-9 bliver herefter stk. 6-8.

3. I § 1 indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indregning efter stk. 4, herunder om, hvilke udgifter der kan betales af spildevandsforsyningsselskabet, om omkostningsfordeling med andre parter, om betingelser for indregning, herunder samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og sikring af selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, om krav til aftaler med andre parter, om dokumentation for overholdelse af de fastsatte regler og tilsyn hermed og om offentliggørelse af aftaler, dokumentation m.v. på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om aftaler efter stk. 5, herunder om krav til aftalerne og andre parters betaling, dokumentation for overholdelse af de fastsatte regler og tilsyn hermed og om offentliggørelse af aftaler, dokumentation m.v. på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside.«

§ 2

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 808 af 9. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 32 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Miljøministeren kan endvidere efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren fastsætte regler om,

1) at serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i planlægningen efter stk. 1 skal fastsættes af kommunalbestyrelsen til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau,

2) hvilke kortlægninger, data, beregninger og vurderinger kommunalbestyrelsen skal lægge til grund i den samfundsøkonomiske analyse,

3) at kommunalbestyrelsen i planlægningen efter stk. 1 kan pålægge spildevandsforsyningsselskaberne at fastsætte serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand under anvendelse af regler fastsat i medfør af denne bestemmelse og § 32 b, stk. 3, og at lægge specifikke forudsætninger til grund for den samfundsøkonomiske analyse, og

4) offentliggørelse af kortlægningerne, dataene, beregningerne og vurderingerne, som kommunalbestyrelsen har lagt til grund for planlægningen.«

2. I § 32 b, *stk. 2*, indsættes som 2. og 3. *pkt.*:

»Et spildevandsforsyningsselskab er herunder forpligtet til at følge et i spildevandsplanen fastsat serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, såfremt det er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5. Et spildevandsforsyningsselskab skal endvidere fastsætte serviceniveauer under anvendelse af regler fastsat i medfør af stk. 3 og § 32, stk. 5, hvis dette er bestemt i spildevandsplanen, eller hvis kommunalbestyrelsen ikke har fastsat et serviceniveau i spildevandsplanen under anvendelse af regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5.«

3. I § 32 *b* indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Miljøministeren kan efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministern fastsætte regler om,

- 1) at serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand efter stk. 2, 3. pkt., skal fastsættes til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau,
- 2) hvilke kortlægninger, data, beregninger og vurderinger, der skal lægges til grund i den samfundsøkonomiske analyse,
- 3) at spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i vandsektorloven, skal offentliggøre de serviceniveauer, de har fastsat i medfør af stk. 2, og de kortlægninger, beregninger og vurderinger, der ligger til grund for serviceniveauerne, på deres hjemmeside.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

§ 3

I vandsektorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 52 af 23. januar 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, 2. *pkt.*, indsættes efter »kontrolrammer«: », og om betingelser for tillæg, herunder om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed«.

2. I § 15 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En kommune kan uanset stk. 1 indgå aftale med et spildevandsforsyningsselskab som omhandlet i § 1, stk. 5, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. om, at selskabet etablerer og opretholder et højere serviceniveau i selskabets håndtering af spildevand end det, selskabet er forpligtet til, eller etablerer og driver anlæg til håndtering af spildevand, som samlet set er dyrere end nødvendigt til varetagelse af selskabets opgaver.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. I § 20, 1. pkt., indsættes efter »analyser m.v.«: », herunder om vandselskabernes klimatilpasning.«

§ 4

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 24, stk. 4, § 31, stk. 3, og § 35, stk. 4, ændres »§ 1, stk. 5 og 6, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og regler, der fastsættes i medfør heraf.« til: »regler, der fastsættes i medfør af § 1, stk. 9, i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v.«

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Stk. 2. De hidtil gældende regler i betalingslovens § 1, stk. 5, og regler udstedt i medfør af den hidtil gældende § 1, stk. 6, finder fortsat anvendelse på spildevandsforsyningsselskabers udgifter til opfyldelse af medfinansieringsaftaler, som er indgået inden den 1. januar 2021, hvis Forsyningssekretariatet inden den 1. januar 2021 har truffet afgørelse om at give tillæg til spildevandsforsyningsselskabets økonomiske ramme efter reglerne i vandsektorloven til det pågældende projekt, eller projektejereren inden den 1. januar 2021 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i projektet i forhold til håndtering af tag- og overfladevand. De hidtil gældende regler finder dog kun anvendelse, hvis spildevandsforsyningsselskabet anmelder den pågældende aftale til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts 2021. De hidtil gældende regler finder ikke anvendelse efter den 1. januar 2024, medmindre anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato.

Stk. 3. Klima- energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om overgangsordningen i stk. 2, herunder om, hvad der forstås ved en væsentlig irreversibel investering, og om, hvilke oplysninger og hvilken dokumentation anmeldelsen til Forsyningssekretariatet skal indeholde.

§ 6

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget *Almindelige bemærkninger*

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Spildevandsforsyningsselskabernes deltagelse i projekter med andre parter og takstfinansiering af andre anlæg end egne spildevandsanlæg
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Tillæg til spildevandsforsyningsselskabernes indtægtsramme
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Andre parters finansiering af højere serviceniveau eller dyrere løsning
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Den foreslåede ordning
 - 3.5. Indberetning
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
 - 3.6. Overgangsordning
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
 - 7.1. Klimamæssige konsekvenser
 - 7.2. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget vedrører primært rammerne for spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning. Ved klimatilpasning forstås i dette lovforslag spildevandsforsyningsselskabernes indsats, der øger serviceniveauet for deres håndtering af tag- og overfladevand for at tage højde for hyppigere tilfælde af kraftig regn.

Det foreslås at udvide og ensrette reglerne for spildevandsforsyningsselskabernes projekter, som foregår på andet end selskabernes egne spildevandsanlæg eller i samarbejde med andre parter i øvrigt. Det foreslås, at disse regler ensrettes for alle projekttyper og for hele spildevandsforsyningsselskabernes ansvarsområde. De foreslåede regler herom får et bredere anvendelsesområde end klimatilpasning, så spildevandsforsyningsselskaberne får bedre muligheder for helhedsorienteret planlægning af deres indsats.

Det foreslås således at ophæve de nuværende regler om medfinansieringsprojekter, hvor selskaberne ikke kan stå for eller finansiere deres del af projekterne direkte, men kun medfinansiere kommunale og private projekter i veje, vandløb og rekreative områder. Det foreslås herunder bl.a. at afskaffe de nuværende regler om, at de kommunale og private parter for visse projekter skal betale mindst 25 pct. af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand, og at projektet skal vedrøre et område, hvor kommunale risikokortlægning har påvist behov for afhjælpning.

Det foreslås, at der for spildevandsforsyningsselskabernes takstfinansierede indsats i forhold til håndtering af tag- og overfladevand indføres krav om, at dette sker til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau. Dette gælder, hvad enten der er tale om allerede kloakerede områder eller områder, der nykloakeres.

Det er hensigten, at tillæg til klimatilpasningsprojekter omfattet af de foreslåede regler vil blive omfattet af effektiviseringskrav på samme måde som de klimatilpasningsprojekter, der i dag gennemføres efter andre regelsæt end reglerne om medfinansieringsprojekter. Det foreslås endvidere, at der kun gives tillæg til selskabernes nettoomkostninger til klimatilpasning, således at afledte besparelser fratrækkes.

Endelig foreslås det at justere regler for indberetning og dokumentation m.v. og ensrette dem for alle projekttyper for at skabe bedre datagrundlag for området og lette administration for selskaber og myndigheder.

2. Lovforslagets baggrund

Den 15. maj 2020 indgik regeringen (Socialdemokratiet) en aftale med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om spildevands-selskabers klimatilpasning.

Danmark kan forvente flere og mere ekstreme oversvømmelser som følge af klimaforandringer. Det fremgår blandt andet af en rapport fra FN's Klimapanel fra efteråret 2019 og af DMI's Klimaatlas, der forudser mere nedbør om året på grund af vådere vintre og en stigning i nedbørshændelser om sommeren.

Inden for kloakerede områder ledes meget af det regnvand, der rammer befæstede eller delvist befæstede arealer (betegnet tag- og overfladevand), til kloaknettet. Kloaknettet er imidlertid kun dimensioneret til et vist serviceniveau, hvorfor der vil opstå oversvømmelser, når kloaknettets kapacitet overskrides. Som følge af forventningerne om øget intensitet, varighed og hyppighed i ekstreme regnskyl vil der således opstå hyppigere og større oversvømmelser end hidtil, hvis der ikke foretages tilpasning til det ændrede nedbørsmønster.

Kloakker dimensioneres sædvanligvis svarende til et vist serviceniveau, der typisk er fastsat svarende til en 10-års regnhændelse for fælleskloakerede systemer (enstrengede systemer) og til en 5-års regnhændelse for separat-kloakerede systemer (tostrengede). Dette svarer til det minimumsniveau, der er anbefalet i IDA Spildevandskomiteens Skrift nr. 27, bl.a. ud fra sundhedsmæssige hensyn. Her er det også anbefalet, at et højere serviceniveau kan besluttes ud fra samfundsøkonomiske hensyn. I Spildevandskomiteens Skrift 31 findes anbefalinger vedrørende metoder til bestemmelse af serviceniveauer for regnvand på terræn ud fra samfundsøkonomiske analyser.

Traditionel udbygning af kloaknettet er en meget omkostningstung anlægsopgave. Der kan således være samfundsøkonomiske fordele i, at spildevandsforsyningsselskaberne kan anvende alternative løsninger frem for traditionelle spildevandstekniske løsninger i kloaknettet. I lyset af de forventede klimaændringer er behovet for alternativ håndtering af tag- og overfladevand stigende.

Der blev derfor i 2013 indført nye regler, som skulle forbedre mulighederne for alternativ håndtering af tag- og overfladevand ved at gøre det muligt for spildevandsforsyningsselskaberne under nærmere fastsatte betingelser at medfinansiere omkostningseffektive projekter, som gennemføres af kommuner eller private aktører, og som samtidig tjener til at aflaste spildevandsforsyningsselskabernes indsats til håndtering af tag- og overfladevand.

Imidlertid har der vist sig en række uhensigtsmæssigheder ved medfinansieringsreglerne, herunder:

- Der er forskellige regler for forskellige typer klimatilpasningsprojekter, hvilket kan gøre, at der vælges løsning efter regelsæt, fremfor hvad der er mest effektivt.
- Visse projekttyper kan gennemføres efter flere forskellige regelsæt med forskellige krav.
- Kravet om, at den kommunale eller private part under medfinansieringsreglerne mindst skal betale 25 pct. af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand for visse typer projekter, har medført mindre anvendelse af disse regler, siden denne del af reglerne trådte i kraft i 2016.
- Usikkerhed om, hvornår selskabet kan deltage i et projekt, medfører risiko for fravalg af effektive klimatilpasningsprojekter i eksempelvis andre geografiske forsyningsområder.
- Reglerne sikrer ikke samfundsøkonomisk nytte og effektive investeringer.
- Manglende mulighed for, at selskaberne kan stå for eller finansiere deres del af visse projekttyper direkte, idet visse projekttyper skal være underlagt reglerne om medfinansiering af kommunale og private projekter, hvor selskabet skal betale sit bidrag til den anden part over 10-25 år. Dette gør det svært for selskaberne at påvirke udgiftsniveauet og sikre effektive løsninger.

Klimatilpasning i byerne foregår i betydeligt omfang i dialog mellem kommuner og spildevandsforsyningsselskaber. Kommunerne planlægger niveauet for klimatilpasning i de kloakerede områder, og spildevandsforsyningsselskaberne gennemfører den faktiske klimatilpasning. For at sikre mod konsekvenserne af øget nedbør i fremtiden, er det afgørende, at der er gode rammer for samarbejdet mellem kommuner og selskaber, og at der klimatilpasses til det rette niveau, uden at forbrugerne betaler unødigt meget for det.

Det følger af den politiske aftale, at reglerne på området skal ensrettes og moderniseres, så der skabes gode rammer for klimatilpasningen, samtidig med at man får mest klimatilpasning for pengene. Reglerne skal understøtte, at der klimatilpasses de rigtige steder til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau.

Dette lovforslag gennemfører de ændringer af reglerne, som aftalen indebærer. For så vidt angår projekter med andre parter foreslås endvidere, at reglerne ensrettes for hele spildevandsforsyningsselskabernes ansvarsområde, således at de nye regler får et bredere anvendelsesområde end klimatilpasning. Hermed understøttes den politiske aftales intentioner om, at spildevandsforsyningsselskaberne skal have bedre mulighed for at håndtere vandet helhedsorienteret og indgå i projekter med andre parter, herunder også om projekter, der vil have andre positive effekter, f.eks. miljømæssige. Det vil desuden give selskaberne bedre mulighed for at løse deres opgaver på den mest effektive måde, uanset om der er tale om klimatilpasning eller andre opgaver.

Det er en del af aftalen, at spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats fremover løbende skal monitoreres, og at ordningen skal evalueres efter 3 år. Resultatet af monitoreringen og evalueringen præsenteres for forligskredsen.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Spildevandsforsyningsselskabernes deltagelse i projekter med andre parter og takstfinansiering af andre anlæg end egne spildevandsanlæg

3.1.1. Gældende ret

De gældende regler om, hvilke udgifter spildevandsforsyningsselskaber kan finansiere over taksterne, som brugerne betaler til spildevandsforsyningsselskaberne, fremgår af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (herefter benævnt »betalingsloven«). Spildevandsforsyningsselskaber forstås som spildevandsforsyningsselskaber, der er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven).

Hovedreglen fremgår af betalingslovens § 1, stk. 4, hvorefter udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg og anlæg, der er etableret efter lovens § 7 a, dækkes af bidrag fra de berørte ejere af fast ejendom.

Betalingsreglerne i betalingsloven indebærer, at der ikke kan anvendes midler til aktiviteter, som ligger uden for spildevandsforsyningsselskabets ansvarsområde.

Spildevandsforsyningsselskaberne kan endvidere som udgangspunkt udelukkende finansiere opgaver, som vedrører egne spildevandsanlæg og anlæg, der etableres efter § 7 a i betalingsloven. § 7 a vedrører aftaler mellem et spildevandsforsyningsselskab og en ejer af en helårsbolig, der har fået påbud om forbedret rensning, om at selskabet forestår udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsløsningen. § 7 a berøres ikke af dette lovforslag.

I bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (herefter benævnt »spildevandsbekendtgørelsen«) defineres et spildevandsanlæg som »såvel åbne som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning eller behandling af spildevand m.v. i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet, afledning til jorden eller anden form for bortskaffelse«. Spildevandsanlæg kan således eksempelvis bestå af kloakrør eller være indrettet som en åben kanal, der ligner et vandløb.

Ifølge spildevandsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2, skal spildevandsplanen bl.a. angive de eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger i kommunen, herunder afgrænsning af de enkelte kloakoplande, kloakeringsområder samt i hvilket omfang den enkelte ejendom er tilsluttet, med angivelse af, om anlægget er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, eller ikke er ejet af et sådant selskab. Såfremt en del af et vandløb optages i spildevandsplanen med status som spildevandsanlæg, er det ikke længere omfattet af vandløbslovens bestemmelser, men af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om spildevand.

Spildevand defineres i spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, som »alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse og befæstede arealer«.

Tag- og overfladevand defineres i bekendtgørelsens § 4, stk. 3, som »regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, herunder

jernbaner, såfremt det ikke indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer eller har en væsentlig anden sammensætning«.

Udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsforsyningsselskabets spildevandsanlæg, der afleder eller behandler tag- og overfladevand, dækkes således af bidrag fra de berørte ejere, der er tilsluttet spildevandsforsyningsselskabet.

Spildevandsforsyningsselskabets ansvar omfatter dog ikke alt tag- og overfladevand, men kun i det omfang selskabet har forsyningspligt, jf. § 32 b, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven. Dette indebærer, at selskabet har ansvaret for forsyningen inden for de eksisterende og planlagte kloakeringsområder som fastlagt i spildevandsplanen. Derudover har selskabet kun ansvaret for tag- og overfladevand fra ejendomme, såfremt vandet afledes til selskabets anlæg. Selskabets ansvar indebærer, at det skal føre stikledning frem til ejendommens grundgrænse, modtage vandet fra ejendommen og transportere det videre til behandling, jf. § 28, stk. 4, i miljøbeskyttelsesloven. Ansvar for håndteringen af vejvand på overfladen påhviler som udgangspunkt vejens ejer. Det afhænger af de konkrete forhold, herunder kommunens spildevandsplan, tinglysninger eller kommunale afgørelser om f.eks. tilslutning til kloak, hvornår ansvaret for tag- og overfladevand fra vejarealer overgår til selskabet.

Selskabet kan således ikke finansiere løsninger, hvor tag- og overfladevandet fra en ejendom afledes på anden måde end til selskabets anlæg, f.eks. ved nedsivning, og derfor hverken er eller bliver selskabets ansvar. Dette gælder også, selv om vandet, hvis det ikke var blevet afledt på anden måde, ville være blevet afledt til selskabets anlæg.

Grundejere kan dog, hvis det er bestemt i spildevandsplanen, få tilladelse til hel eller delvis afkobling af tag- og overfladevand, jf. § 16 i spildevandsbekendtgørelsen. I så fald følger det af betalingslovens § 4 a, stk. 1 og 2, at selskabet i særlige tilfælde kan tilbagebetale en del af tilslutningsbidraget (eller efter omstændighederne kræve en økonomisk kompensation).

Betalingsprincippet indebærer, at hvis et spildevandsforsyningsselskab deltager i gennemførelsen af et projekt, der har delt formål og delt ejerskab (det vil sige, at spildevandsforsyningsselskabet ejer en forholdsmæssig del af an-

lægget), skal omkostningerne fordeles forholdsmæssigt mellem de pågældende formål. For så vidt angår spildevandsforsyningsselskabets andel af udgifterne, kan disse finansieres via de bidrag, der opkræves hos brugerne.

Det er ikke i lovgivningen defineret nærmere, hvad der forstås ved en forholdsmæssig fordeling, men efter gældende praksis indebærer princippet, at hver part betaler en andel af de fælles omkostninger, mens omkostninger, som udelukkende afholdes af hensyn til det ene formål, alene finansieres af den part, som formålet tjener.

I nogle tilfælde er et spildevandsanlæg placeret på tredjemands grund. Dette er for eksempel tilfældet, når en spildevandsledning er nedgravet i en vej. I disse tilfælde kan spildevandsforsyningsselskabets udgifter vedrørende såvel selve spildevandsanlægget som udgifter vedrørende retablering af for eksempel vejen finansieres via de bidrag, der opkræves hos brugerne.

Selskabet er ikke ansvarligt for at forhindre oversvømmelser fra vandløb, søer og havet eller fra terrænnært grundvand.

Udgifter til regulering af vandløb eller gennemførelse af andre vandløbsprojekter eller kystbeskyttelsesprojekter kan - med undtagelse af nedennævnte tilfælde - ikke dækkes af de bidrag, der opkræves hos spildevandsforsyningsselskabets brugere. For så vidt angår afgrænsningen mellem spildevandsanlæg og vandløb, er det udledningspunktet, der markerer overgangen fra spildevandsanlæg til vandløb.

For at udvide og præcisere spildevandsforsyningsselskabernes muligheder for at deltage i projekter i anlæg, som ikke kan være spildevandsanlæg, herunder vandløb, eller som ikke ejes af spildevandsforsyningsselskaberne, blev der med lov nr. 61 af 29. januar 2013 indsat en bestemmelse i § 1, stk. 5, i betalingsloven, der – inden for nærmere fastlagte betingelser – udvidede og præciserede området for, hvad der kan finansieres af spildevandsforsyningsselskaberne.

Reglerne indebærer, at spildevandsforsyningsselskaberne under nærmere fastsatte betingelser har mulighed for at medfinansiere omkostningseffektive projekter, som gennemføres af kommuner eller private aktører, og som samtidig tjener til at aflaste spildevandsforsyningsselskabernes indsats i projekter til håndtering af tag- og overfladevand. Spildevandsforsyningsselskaberne kan i forbindelse med sådanne projekter alene afholde udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, og disse

må ikke overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget. Det sidstnævnte krav er stillet for at sikre, at projekterne er omkostningseffektive for selskabet.

Der blev samtidig i betalingslovens § 1, stk. 6, givet miljøministeren (nu klima-, energi- og forsyningsministeren) bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om medfinansieringen.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder detaljerede forudsætninger om, hvordan bemyndigelsen ville blive udmøntet, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 98 som fremsat, side 6-8 og 11.

Disse forudsætninger er udmøntet i bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand (herefter benævnt »medfinansieringsbekendtgørelsen«). Reglerne er afgrænset til kommunale og private alternative projekter i rekreative områder, i vandløb og i og på veje.

Omkostningsfordelingen afhænger af, hvilken områdetype projektet udføres i.

For projekter i vandløb i landzone og sommerhusområder samt projekter i rekreative områder udgør spildevandsforsyningsselskabets andel de meromkostninger, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand.

For projekter i vandløb i byzone og projekter i og på veje udgør spildevandsforsyningsselskabets andel højst 75 % af projektejers samlede investeringsomkostninger, der er nødvendige for håndtering af tag- og overfladevand. For projekter, der var indgået aftale om før 1. januar 2016, kan spildevandsforsyningsselskabet dog afholde 100 % af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand. Det sidste skyldtes et ønske om at sætte gang i projekterne i de første år efter vedtagelsen af reglerne.

Spildevandsforsyningsselskaber kan alene medfinansiere alternative projekter i det omfang, den kommunale risikokortlægning har påvist behov for afhjælpning. Alternative projekter uden for udpegede risikoområder kan dog tjene til afhjælpning af kapacitetsproblemer inden for et risikoområde.

Risikokortlægningen, der er nævnt i medfinansieringsreglerne, har sit udgangspunkt i økonomiaftalen for 2013, hvor der blev indgået en aftale om

klimatilpasning, som forpligtede alle kommuner til at gennemføre risikokortlægning og udarbejde klimatilpasningsplaner. Kortlægningen af risikobilledet skulle omfatte oversvømmelseskort og værdikort. Oversvømmelseskortene skulle vise, hvilke områder der kan blive oversvømmet af hav, vandløb, grundvand og regn, samt oversvømmelser, der er relateret til spildevandsnettet. Værdikortene skulle som minimum vise værdien af bygninger, som kan blive oversvømmet. Risikokortlægningen var en kombination af oversvømmelseskort og værdikort. Mange kommuner har sidenhen opdateret risikokortlægningen, selv om dette ikke har været et krav. Efterfølgende er planloven i 2018 ændret for at sikre, at kommunernes planlægning i større omfang understøtter forebyggelsen af skader som følge af oversvømmelse eller erosion på grund af klimaændringer. Blandt andet skal kommunalbestyrelserne i kommuneplanen udpege områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion. Til brug for kommunens udpegning stiller staten data og kortlægning til rådighed for kommunernes planlægning. Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer om afværgeforanstaltninger mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling m.v. i områder udsat for oversvømmelse og erosion.

Medfinansieringsprojekter skal ifølge spildevandsbekendtgørelsen fremgå af spildevandsplanen.

Aftaler mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskabet om medfinansiering skal ifølge medfinansieringsbekendtgørelsen indeholde oplysninger og vilkår om følgende:

- 1) Projektets formål, tiltag, forventede levetid og serviceniveau.
- 2) Udførelse, drift og vedligeholdelse af projektet.
- 3) I hvilken udstrækning drift og vedligeholdelse varetages af projektejer eller spildevandsforsyningsselskabet.
- 4) De forventede omkostninger opdelt på investerings-, drifts- og vedligeholdelsesomkostninger.
- 5) Hvilke omkostningsposter der betales af spildevandsforsyningsselskabet, og hvilke omkostningsposter der betales af projektejer, herunder hvem der bærer risikoen for forskellige typer fordyrelser.
- 6) Spildevandsforsyningsselskabets betaling til projektejer.
- 7) Projektejers og spildevandsforsyningsselskabets opsigelsesvarsel.
- 8) Hvad der skal ske ved ophør af projektet, herunder tilbagebetaling.
- 9) Øvrige oplysninger til brug for kontrol af den økonomiske ramme og forhåndsgodkendelse af tillæg, såfremt selskabet har anmodet herom.

Spildevandsforsyningsselskaber kan alene varetage udførelse af anlæg i forbindelse med projekter omfattet af medfinansieringsbekendtgørelsen i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed.

I det omfang projektejer og spildevandsforsyningsselskabet aftaler, at selskabet skal varetage drift og vedligeholdelse, vil denne opgave være en del af selskabets hovedaktivitet.

Ifølge vandsektorlovens § 18 kan vandselskaber kun deltage i anden virksomhed end deres forsyningsvirksomhed (hovedvirksomhed), når denne har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden, og når den – hvis den overstiger en vis årlig omsætning - udøves på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. I § 18, stk. 3, findes en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om den nævnte virksomhed, herunder om hvilke typer af tilknyttet virksomhed der kan udøves.

Med hjemmel i § 18, stk. 3, er der fastsat regler i bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Af bekendtgørelsen fremgår også en række aktiviteter, som regnes for at høre under hovedvirksomheden. I bekendtgørelsen er det bl.a. fastsat, at vandselskabets driftsopgaver, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med medfinansieringsprojekter regnes som hovedvirksomhed. Dette blev indført i 2016 som opfølgning på det politiske forlig om en ny og forbedret regulering af den danske vandsektor. Indtil da kunne vandselskaberne kun udføre disse opgaver som tilknyttet virksomhed. Det blev samtidig indført, at tillæg til sådanne driftsomkostninger blev underlagt effektiviseringskrav. Andre opgaver i forbindelse med medfinansieringsprojekter kan vandselskaber fortsat kun udføre som tilknyttet virksomhed, og kun hvis bekendtgørelsens betingelser herfor er opfyldt.

Spildevandsforsyningsselskabet skal betale sin andel af omkostningerne til et medfinansieringsprojekt til projektejeren over en periode på op til 25 år. Har projektejer optaget lån til finansiering af omkostninger, skal perioden svare til afdragsperioden på dette lån, dog ikke under 10 år.

Der er endvidere i medfinansieringsbekendtgørelsen fastsat rammer for spildevandsforsyningsselskabernes betaling til uforudsete og besluttede ændringer af projekter, som medfører fordyrelser.

Der er i praksis i visse tilfælde usikkerhed i forhold til, om et projekt kan siges at vedrøre et spildevandsforsyningsselskabs egne spildevandsanlæg. Der er således i praksis tvivl om, hvorvidt for eksempel omprofilering af veje til skybrudsveje vedrører spildevandsanlæggets drift, eller hvorvidt veje delvist kan defineres som spildevandsanlæg, således at udgifter hertil kan indregnes i spildevandsbidragene, også uden at medfinansieringsreglerne anvendes.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 98 som fremsat, side 6, at lovforslaget ikke indebar ændringer i forhold til de hidtidige principper om en forholdsmæssig fordeling. Disse principper gælder således fortsat, når der gennemføres tiltag med delt formål og ejerskab. Reglerne fra 2013 supplerer således de hidtil gældende principper og regulerer den situation, at der på et eksisterende anlæg med anden/andre ejer(e) end et spildevandsforsyningsselskab og andet formål end håndtering af tag- og overfladevand gennemføres tiltag med henblik på at opfylde et supplerende – og andet – formål end det primære formål.

Der er derfor fortsat siden 2013 ud over medfinansieringsprojekter blevet udført klimatilpasningsprojekter i veje eller rekreative områder som almindelige samarbejdsprojekter, hvor der er delt formål og ejerskab.

For projekter vedrørende tiltag med delt formål og ejerskab er der ikke nogen nærmere regler eller tilsyn med f.eks. omkostningsfordelingen mellem parterne, ud over de ovennævnte (ulovbestemte) principper om forholdsmæssig fordeling og kommunernes godkendelse af spildevandsforsyningsselskabernes kubikmetertakster og faste bidrag. Dette gælder, hvad enten projekterne består i samarbejde mellem to eller flere spildevandsforsyningsselskaber om f.eks. fælles spildevandsanlæg eller andre tiltag, eller der er tale om projekter, hvor den anden parts interesse i projektet ikke vedrører håndtering af spildevand.

Ud over mulighederne i medfør af betalingsloven, kan spildevandsforsyningsselskabet – og dermed selskabets brugere – i særlige tilfælde være forpligtet til at betale til kystbeskyttelsesprojekter efter kystbeskyttelsesloven, som bidrager til at sikre selskabets anlæg.

Der er desuden efter vandløbsloven mulighed for i visse tilfælde at pålægge spildevandsforsyningsselskabet at yde tilskud til vandløbsprojekter.

Vandløbslovens regler om vandløb finder anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande. Vandforsynings- og kloakledninger er dog ikke omfattet af vandløbsloven, og loven gælder ikke på søterritoriet.

Efter vandløbsloven kan vandløbsmyndigheden, dvs. kommunalbestyrelsen, bl.a. give tilladelse til vandløbsregulering. Ved vandløbsregulering forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg.

Et vandløbsreguleringsprojekt kan bl.a. bestå i at forsinke eller tilbageholde regnvand ved store regnvejrshændelser, herunder ved udnyttelse af naturlig afstrømning gennem vådområder og ådale, f.eks. for at sikre fortsat mulighed for udledning af spildevand til vandløbssystemet.

Udgifterne til vandløbsregulering afholdes som udgangspunkt af de grundejere, der skønnes at have nytte af reguleringen. Dette kan også omfatte et spildevandsforsyningsselskab, f.eks. hvis det derved får bedre mulighed for at aflede sit vand til vandløbet.

Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres. Vandløbsvedligeholdelse består navnlig i grødeskæring, oprensning af vandløbet og pleje af brinkforhold. Det er vandløbsmyndigheden, der som udgangspunkt vedligeholder de offentlige vandløb, og det er bredejerne, der som udgangspunkt vedligeholder de private vandløb.

Tilføres et vandløb spildevand, der i nævneværdig grad forøger arbejdet ved vandløbets oprensning, kan vandløbsmyndigheden pålægge ejerne af de ejendomme, hvorfra ulemperne hidrører, at yde bidrag til vandløbets regulering og vedligeholdelse. Det vil kræve, at tilførslen af spildevand forøger den stofmæssige belastning af vandløbet, dvs. f.eks. forøger grødevæksten eller slamaflejringer m.v., og dermed i nævneværdig grad forøger oprensningsarbejdet. En hydraulisk belastning er i sig selv ikke tilstrækkelig for et pålæg om bidrag.

Ved lov nr. 61 af 29. januar 2013 blev der indsat en række bemyndigelser i vandløbsloven, hvorefter miljøministeren (nu klima-, energi- og forsyningsministeren) kan fravige visse regler i vandløbsloven for projekter omfattet af medfinansieringsreglerne efter betalingsloven. Bemyndigelserne er udmøntet i medfinansieringsbekendtgørelsen.

Visse af spildevandsforsyningsselskabernes udgifter skal ikke dækkes af de almindelige bidrag fra de tilknyttede ejendomme. For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen således ifølge betalingslovens § 2 a, stk. 11, betale et årligt vejbidrag til spildevandsforsyningsselskabet på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene.

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale, at spildevandsforsyningsselskaber fremover skal kunne betale 100 pct. af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand (i aftalen omtalt som regnvand) for alle projekttyper. Det betyder, at spildevandsforsyningsselskaberne skal betale alle omkostningerne til de dele, der udelukkende har til formål at håndtere tag- og overfladevand. Andre parter, f.eks. kommuner eller private, skal som hidtil betale for omkostningerne til de dele, der ikke bidrager til at håndtere tag- og overfladevand (f.eks. nye lygtepæle). For de dele af klimatilpasningsprojektet, som giver fælles nytte for såvel spildevandsforsyningsselskab som andre parter, skal parterne aftale en omkostningsfordeling.

Det fremgår også af aftalen, at selskaberne skal kunne betale direkte for deres del af projekter for alle projekttyper. Dermed vil de ikke længere være afhængige af udlæg fra samarbejdsparten for visse projekttyper. Dette vil ikke mindst gøre det lettere for private at deltage i klimatilpasningsprojekter. Det vil desuden give selskaberne bedre mulighed for at drive projekter og tænke dem ind i deres samlede indsats med klimatilpasning.

Endvidere fremgår det af aftalen, at alle selskabernes klimatilpasningsprojekter skal underlægges ens regler. De begrænsninger, der kendes fra de nuværende medfinansieringsprojekter, skal fjernes. Ændringerne medfører, at selskaberne får bedre mulighed for at håndtere vandet helhedsorienteret og indgå i projekter med flere aktører. Desuden skal kravet om, at vandparkering og andre klimatilpasningsanlæg alene kan etableres, når det har til formål at håndtere vand i et udpeget risikoområde, fjernes, og vandselskaberne skal sikres mulighed for at investere i anlæg i andre selskabers geografiske forsyningsområde, hvis det bidrager til selskabets håndtering af eget tag- og overfladevand.

Endelig fremgår det af den politiske aftale, at der skal føres tilsyn med overholdelsen af reglerne, herunder at forbrugerne ikke betaler for omkostninger, der ikke er begrundet i vandselskabernes klimatilpasning.

Som opfølgning på aftalen skal der fastsættes regler om projekter uden for spildevandsforsyningsselskabernes egne spildevandsanlæg, som skal erstatte de nuværende medfinansieringsregler.

Fremover skal det således være muligt for selskaberne at indgå i projekter med andre parter uden begrænsning, således at det ikke kun er kommunale og private parter, der kan indgå aftale med, men alle fysiske og juridiske personer, herunder også staten og regionerne.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at gøre disse nye regler generelle også med hensyn til formålet med projekterne, således at de ikke alene gælder for projekter vedrørende spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning i forhold til tag- og overfladevand, men også for projekter, der har til formål at løse andre af selskabets opgaver, herunder f.eks. at forhindre overløb. På den måde opnås de bedste muligheder for at håndtere spildevandet ud fra en helhedsorienteret tilgang og for at vælge de mest omkostningseffektive løsninger, således at spildevandsforsyningsselskabet – og dermed de tilsluttede forbrugere - ikke betaler mere end nødvendigt for håndteringen.

Betingelserne for at gennemføre projekter uden for egne anlæg eller i samarbejde med andre parter i øvrigt bør derfor også ensrettes. Kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed bør dog ikke gælde bredere end angivet i aftalen, dvs. i forhold til selskabets serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, jf. pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som led i ensretningen af reglerne bør der – uanset formålet med projektet – fastsættes krav, der sikrer kontrol med, at spildevandsforsyningsselskaber kun afholder nødvendige omkostninger til løsning af deres opgaver med håndtering af spildevand.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at visse af reglerne ligeledes bør gælde for projekter, hvor to eller flere spildevandsforsyningsselskaber samarbejder, f.eks. om at etablere fælles anlæg eller andre tiltag til håndtering af spildevand.

For projekter, hvor spildevandsforsyningsselskabet søger om tillæg til indtægtsrammen eller forhåndsgodkendelse heraf, vil Forsyningssekretariatet skulle kontrollere overholdelse af reglerne i forbindelse med behandling af ansøgningen. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at Forsyningssekretariatet også bør føre tilsyn, som eventuelt kan være risikobaseret,

med de projekter, som spildevandsforsyningsselskaberne udfører eller deltager i uden for deres egne anlæg eller i øvrigt med andre parter, selv om der ikke ansøges om tillæg, og uanset formålet med projektet. Der bør derfor indføres krav om anmeldelse af sådanne projekter til Forsyningssekretariatet.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at erstatte de nuværende regler om spildevandsforsyningsselskabernes medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand i betalingslovens § 1, stk. 5, og medfinansieringsbekendtgørelsen med et nyt regelsæt. Det foreslåede regelsæt vil inden for visse rammer give selskaberne en bred mulighed for at udføre eller deltage i projekter uden for deres egne anlæg eller i øvrigt med andre parter, uanset formålet med projektet, og uanset hvor det er placeret, hvis projekterne og dermed omkostningerne er nødvendige af hensyn til selskabets håndtering af spildevand, herunder tag- og overfladevand, som selskabet har ansvar for at håndtere.

Der foreslås således ikke en udvidelse af spildevandsforsyningsselskabernes ansvarsområde, der fortsat kun omfatter spildevand, herunder tag- og overfladevand, der afledes til selskabets anlæg.

Selskabet vil f.eks. fortsat ikke kunne finansiere anlæg, der skal håndtere tag- og overfladevand på ejendomme, således at vandet afkobles og afledes på anden måde end til selskabets anlæg, f.eks. ved nedsivning. Dette gælder også selv om projektet kunne aflaste selskabets anlæg. Selskabet vil fortsat heller ikke kunne finansiere opgaver, som andre har ansvaret for, f.eks. opgaver, der ligger inden for vandløbsmyndighedens ansvarsområde.

Ifølge lovforslaget vil selskaberne kunne udføre eller finansiere projekter i veje, hvor vandet afledes på overfladen, i det omfang dette er den billigste mulighed i forhold til at opfylde deres forsyningspligt, herunder det fastsatte serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand.

Selskabet vil fortsat ikke være ansvarligt for forebyggelse af oversvømmelser fra vandløb, søer og havet.

Spildevandsforsyningsselskaberne vil derfor efter forslaget udelukkende kunne udføre eller finansiere projekter i vandløb, søer eller havet, i det omfang disse projekter er den billigste måde at sikre, at selskabet kan aflede sit vand til det modtagende vandområde – også i spidsbelastningssituationer –

og dermed leve op til deres forsyningspligt i forhold til afledning af spildevand. Hvis selskabet således i forbindelse med kraftig regn har problemer med at få udledt tilstrækkelige mængder vand til f.eks. et vandløb, fordi vandstanden bliver for høj, kan et vandløbsprojekt med eksempelvis vandparkering i visse tilfælde være en omkostningseffektiv løsning for selskabet, og i så fald kan selskabet bruge takstmidler på projektet.

Lovforslaget ændrer heller ikke på, at det ikke er spildevandsforsyningsselskabernes opgave at forebygge oversvømmelser fra terrænnært grundvand.

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om takstfinansiering, herunder om, hvilke udgifter der kan betales af spildevandsforsyningsselskabet, om omkostningsfordeling med andre parter, om betingelser for indregning, herunder samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og sikring af selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, om krav til aftaler med andre parter, om dokumentation for overholdelse af de fastsatte regler og tilsyn hermed og om offentliggørelse af aftaler, dokumentation m.v. på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside.

Det er hensigten at fastsætte, at Forsyningssekretariatet skal føre kontrol med overholdelse af reglerne. Hvis der søges tillæg eller forhåndsgodkendelse heraf vil kontrollen skulle udføres i forbindelse med behandlingen af ansøgningen. For projekter, hvor der ikke søges om tillæg, er det hensigten at indføre en anmeldeordning. Forsyningssekretariatets tilsyn med, at reglerne overholdes ved de anmeldte projekter, kan eventuelt tilrettelægges risiko- eller stikprøvebaseret.

For nærmere om de påtænkte regler i bekendtgørelsen henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, forslag til nyt stk. 9 i betalingslovens § 1, og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed er det ikke hensigten at fastsætte kriterier herfor i medfør af betalingsloven, men alene at fastsætte, at selskaberne ikke må afholde omkostninger til klimatilpasning, som overstiger det, der er nødvendigt for at leve op til det serviceniveau, der fastsættes i henhold til de regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, som forventes fastsat i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Der henvises til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

Vandløbslovens bestemmelser vil fortsat finde anvendelse. Det foreslås at konsekvensændre lovens §§ 24, stk. 4, § 31, stk. 3, og 35, stk. 4, hvorefter klima-, energi- og forsynings- ministeren kan fastsætte regler om, at vandløbslovens § 24, stk. 1, om udgifter til vandløbsregulering, § 31, stk. 1, om pligten til vedligeholdelse af offentlige vandløb, og § 35, stk. 1, om pligten til vedligeholdelse af private vandløb, ikke finder anvendelse på projekter, der er omfattet af § 1, stk. 5 og 6, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og regler, der fastsættes i medfør heraf, som følge af, at det foreslås at regulere andre anlæg end spildevandsforsyningsselskabets egne i betalingslovens § 1, stk. 4, og at bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler foreslås flyttet til betalingslovens § 1, stk. 9. Det er hensigten fortsat at fastsætte, at de nævnte regler i vandløbsloven ikke finder anvendelse i det omfang et projekt udføres efter betalingslovens regler.

Spildevandsforsyningsselskabet vil kunne forestå planlægning og projektudførelse af den del af et projekt, som vedrører selskabets opgaver efter reglerne om selskabernes hovedvirksomhed. Dette gælder også, hvis selskabet mod betaling etablerer en dyrere løsning end nødvendigt, eller et højere serviceniveau end krævet, jf. pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger og lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil. Andre dele af projektet vil spildevandsforsyningsselskabet kun kunne forestå planlægning og projektudførelse af, i det omfang det kan ske inden for de til enhver tid gældende regler om tilknyttet virksomhed.

For at få overblik over spildevandsforsyningsselskabernes samlede klimatilpasningsindsats, herunder projekter uden for selskabernes egne anlæg, er det hensigten, at der med hjemmel i vandsektorloven indføres en indberetningspligt til Forsyningssekretariatet. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.5 og til lovforslagets § 3, nr. 2, og de specielle bemærkninger hertil.

3.2. Krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning

3.2.1. Gældende ret

Kommunernes spildevandsplaner udgør det planmæssige grundlag for håndtering af spildevand i kommunen, herunder af tag- og overfladevand, jf. § 32, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven. Spildevandsforsyningsselskabernes forpligtelser i forhold til håndtering af tag- og overfladevand er fastlagt i spildevandsplanen.

Miljøministeren har i bekendtgørelse nr. 1317 af 4. december 2019 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (herefter benævnt »spildevandsbekendtgørelsen«) fastsat nærmere regler om spildevandsplaner, herunder de indholdsmæssige krav til spildevandsplaner. Spildevandsplanerne regulerer udviklingen på spildevandsområdet i kommunen, og sætter rammerne for de konkrete afgørelser, som kommunalbestyrelsen skal træffe på området. Spildevandsplanen må ikke være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning eller kommuneplanen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 2.

Spildevandsplanen skal bl.a. indeholde afgrænsning af områder, der udledes eller forventes udledt til, samt placering af udløb, angivelse af eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger. Endvidere skal der i spildevandsplanen angives de eksisterende og planlagte projekter til håndtering af tag- og overfladevand, som spildevandsforsyningsselskaber vil betale for. Spildevandsplanen skal ajourføres af kommunalbestyrelsen, når der sker ændringer i forudsætningerne herfor.

Forud for spildevandsplanens vedtagelse skal forslaget til planen forhandles med spildevandsforsyningsselskabet og skal derefter i 8 ugers offentlig høring på kommunens hjemmeside. Spildevandsplanen vedtages af kommunalbestyrelsen.

Spildevandsplanen kan ikke behandles af en særlig klage- eller tilsynsmyndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3. Spørgsmål om lovligheden af en spildevandsplan vil være omfattet af det kommunale tilsyn.

Det kommunale tilsyn varetages af Ankestyrelsen. Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1. Ankestyrelsen kan som led i tilsynet påse kommunernes overholdelse af bl.a. forvaltningsloven og almindelige offentligt retsgrundsætninger.

Tilsynet er et retligt tilsyn. Ankestyrelsen kan således ikke tage stilling til, om kommuners dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige, eller til spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

UDKAST

Det kommunale tilsyn fører videre ikke tilsyn med virksomhed, der drives i en privatretlig organisationsform, herunder selvom virksomheden er helt eller delvis kommunalt ejet.

Tilsynet omfatter ikke sager eller spørgsmål, som særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til, jf. § 48, stk. 3, i den kommunale styrelseslov.

Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, jf. kommunestyrelseslovens § 48 a.

Ifølge § 32 b, stk. 1 og 2, i miljøbeskyttelsesloven er spildevandsforsynings-selskaberne alene retligt bundet af spildevandsplanen i forhold til forsyningspligten inden for det i planen udpegede kloakeringsområde samt ved anlæggelse af ledningsnet. I forhold til anlæggelse af ledningsnet betyder det, at hvor kommunalbestyrelsen i spildevandsplanene har fastsat særlige funktionskrav eller serviceniveauer, skal spildevandsselskabet følge disse. Spildevandsforsyningsselskaberne er hermed forpligtede til at leve op til et kommunalt fastsat mål for håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsplanen, når selskaberne udskifter eksisterende anlæg eller anlægger nye.

Begrebet ledningsnet skal bl.a. forstås i overensstemmelse med § 12, stk. 2, i spildevandsbekendtgørelsen som omfattende åbne ledninger, ligesom det omfatter alle spildevandsforsyningsselskabets ledninger, pumpestationer m.v., det vil sige det, der transporterer spildevand, herunder tag- og overfladevand, for at sikre en god og effektiv afledning.

Et mål vil typisk være angivet som et serviceniveau, der angiver hvor ofte vand må forekomme på terræn i mængder, der forvolder skader, fra henholdsvis regnvandskloakker og kloakker med en blanding af regn- og spildevand. Nogle kommuner har dog i stedet anvist en metode, som spildevandsforsyningsselskaberne skal anvende til at bestemme, hvor meget der skal klimatilpasses i enkelte områder.

Ifølge § 32 a, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven kan kommunalbestyrelsen anmode spildevandsforsyningsselskabet om oplysninger til brug for spildevandsplanen. Herudover er der i spildevandsbekendtgørelsens § 10 fastsat regler om spildevandsforsyningsselskabernes forpligtelse til at udarbejde og udlevere yderligere oplysninger, herunder oplysninger om sandsynlighed

for oversvømmelser som følge af kapacitetsproblemer i spildevandsanlæg, herunder om mulige forebyggende tiltag.

Som en del af aftalen om kommunernes økonomi i 2013 skulle alle kommuner udarbejde en klimatilpasningsplan, som indeholdt kortlægning af risikoen for oversvømmelse og en prioritering af den kommunale indsats, jf. nærmere pkt. 3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Kommunerne kunne i den forbindelse anmode spildevandsselskaberne om at udarbejde et oversvømmelseskort der viser, hvor der ved overbelastning af kloaksystemet, og fordi vandet ikke kan komme hurtigt nok væk, kan ske oversvømmelse. I den udmøntende bekendtgørelse blev det fastlagt, at selskaberne var forpligtet til at udlevere kortet én gang.

Der er i dag ikke et krav i lov om miljøbeskyttelse om, at klimatilpasningen skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig.

Heller ikke i betalingsloven eller i vandsektorloven findes krav om, at spildevandsselskabernes investeringer i klimatilpasning skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssige.

Spildevandsselskaberne kan efter vandsektorloven få tillæg til deres økonomiske ramme til at efterleve kommunale mål om klimatilpasning, hvormed klimatilpasningen finansieres af vandforbrugerne, jf. nærmere pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

3.2.2. Miljø- og Fødevareministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal udvikles en model, der bidrager til, at den klimatilpasning, som vandselskaberne udfører og får tillæg til i deres indtægtsramme, sker til et niveau, der er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt. Modellen skal bidrage til, at der foretages den nødvendige klimatilpasning, samtidig med at det sikres, at forbrugerne ikke finansierer klimatilpasning, der ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig. Formålet er således at undgå, at omkostningerne for forbrugerne og virksomhederne bliver for store, enten i form af unødigt høje takster eller for store skadesomkostninger.

Det ligger i aftalen, at det fortsat skal være kommunalbestyrelsen, der i sidste ende har ansvar for at planlægge klimatilpasningen i kommunerne. Derfor skal kommunerne fortsat planlægge spildevandsforsyningsselskabernes

klimatilpasningsindsats i spildevandsplanen, som godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det vurderes, at der ikke bør ændres på kommunernes mulighed for at fastsætte et niveau for klimatilpasning i deres spildevandsplaner. Det vurderes desuden, at kommunalbestyrelsen bør kunne beslutte, at selskabet skal beregne serviceniveauet (som det er sket nogle steder).

Der bør imidlertid fastsættes regler om, hvordan niveauet skal fastsættes, herunder hvordan den samfundsøkonomiske beregning nærmere skal foretages, hvad enten beregningerne skal foretages af kommunen eller selskabet.

Denne metode for beregning af samfundsøkonomi kan desuden anvendes som hjælp til at prioritere, så der klimatilpasses først i de områder, hvor behovet er størst. Det er frivilligt for kommunen og selskabet, om de vil anvende samfundsøkonomiberegningerne som et prioriteringsværktøj, men det kan med fordel indgå i drøftelserne mellem dem, herunder den årlige drøftelse efter miljøbeskyttelseslovens § 32 c.

Hvis en kommune ønsker klimatilpasning ud over det, der er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, bør det være et krav, at de selv finansierer ekstrakomkostningerne. Selskaberne bør derfor i den situation ikke have pligt til at finansiere et højere serviceniveau, selv om det måtte stå i spildevandsplanen. Derved bliver klimatilpasning, ud over det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, en kommunal prioritering på lige fod med andre kommunale opgaver. Om kommunal (eller andre parters) finansiering af et højere serviceniveau henvises til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal føres tilsyn med reglerne, herunder at forbrugerne ikke skal betale for klimatilpasning, der samfundsøkonomisk er uhensigtsmæssig.

Der bør derfor være et generelt forbud mod, at spildevandsforsyningsselskaberne finansierer klimatilpasning, som går længere end det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, uanset om selskabet søger om tillæg til deres indtægtsramme, eller finansieringen sker inden for selskabernes eksisterende indtægtsramme.

Der bør dog altid kunne fastsættes et serviceniveau svarende til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder, også uden at der er foretaget samfundsøkonomiske

beregninger, da dette anses for at være det laveste acceptable serviceniveau, bl.a. af sundhedsmæssige årsager.

Det vurderes, at det vil være mest hensigtsmæssigt, hvis kontrollen med om reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed er fulgt, foretages i forbindelse med, at Forsyningssekretariatet behandler selskabets ansøgning om tillæg og eventuelt forhåndsgodkendelse heraf.

Hvis spildevandsforsyningsselskabet finansierer klimatilpasning inden for deres eksisterende indtægtsramme, vurderes det at ville være uforholdsmæssigt omkostningstungt for selskabet, hvis Forsyningssekretariatet skulle have tilsendt materiale og dokumentation for samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed. Det vurderes desuden, at der vil være tale om få tilfælde, hvor de afholdte omkostninger er lave. Derfor vurderes det, at Forsyningssekretariatet i de tilfælde, hvor der ikke søges tillæg, hverken bør føre kontrol med, om spildevandsplanen er fastsat i overensstemmelse med reglerne, eller med, om selskabet klimatilpasser til et højere niveau end det, der følger af spildevandsplanen. Hvis der er tale om projekter uden for spildevandsselskabets egne anlæg eller i øvrigt med andre parter, bør Forsyningssekretariatet imidlertid føre et – eventuelt risikobaseret – tilsyn med de øvrige krav, der gælder for sådanne projekter, herunder at den konkrete løsning er omkostningseffektiv for selskabet, givet det fastsatte serviceniveau, jf. pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Kommunernes spildevandsplaner er herudover omfattet af det kommunale tilsyn, som varetages af Ankestyrelsen, jf. pkt. 3.2.1. Spildevandsforsyningsselskaberne eller andre vil kunne henvende sig til Ankestyrelsen, der herefter vil kunne tage stilling til, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag om lovligheden af kommunens spildevandsplan. Hvis Ankestyrelsen vælger at rejse en sag, må det forventes, at de til brug for belysning af sagen vil indhente en udtalelse fra Forsyningssekretariatet og/eller Miljø- og Fødevareministeriet.

En belysning af omfang m.v. af klimatilpasningsprojekter, der foretages, uden at der søges om tillæg, vil kunne indgå i Forsyningssekretariatets overvågning af området, som også er besluttet med aftalen, jf. pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og vil kunne indgå i evaluering af reglerne, herunder om der har vist sig behov for yderligere tilsyn.

I overensstemmelse med den politiske aftale bør metoden for beregning af samfundsøkonomi ikke være for kompliceret, og den bør endvidere tilgodese hensyn om, at der kan klimatilpasses i hele Danmark, på trods af forskelle i niveau for potentielle skadesomkostninger.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelse i miljøbeskyttelseslovens § 32, hvorefter miljøministeren efter forhandling med klima-, energi-, og forsyningsministeren og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsplanlægningen skal fastsættes af kommunalbestyrelsen til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau.

Det foreslås endvidere at indsætte en bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 32 b, hvorefter et spildevandsforsyningsselskab er forpligtet til at følge et i spildevandsplanen fastsat krav om serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, såfremt det er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af den foreslåede bemyndigelse i § 32.

Det er hensigten, at anvende den foreslåede bemyndigelse i § 32 til at fastsætte regler for, hvordan kommunerne skal fastlægge bindende serviceniveauer for spildevandsforsyningsselskabernes håndtering af tag- og overfladevand, herunder at fastsætte en statslig metode for samfundsøkonomisk analyse (herefter omtalt som den statslige metode). Serviceniveauet vil, hvis reglerne er fulgt ved fastlæggelsen, være bindende for selskaberne, når de udskifter eksisterende anlæg eller anlægger nye. Alternativt kan kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen bestemme, at spildevandsforsyningsselskaberne skal benytte den statslige metode til at beregne serviceniveauet, når de foretager klimatilpasning i forhold til deres håndtering af tag- og overfladevand.

Et serviceniveau op til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder, anses som det lavest acceptable, og er dermed ikke omfattet af krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Serviceniveau for adgangsveje til særlig kritiske sundhedsfunktioner skal fastlægges i spildevandsplanen, men er ikke omfattet af kravet om et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau.

For at fremme helhedsorienterede løsninger, hvor spildevandsselskabernes klimatilpasning integreres med andre formål som klima, natur, miljø og rekreation er reglerne forslået indrettet således, at det er muligt for andre parter f.eks. kommunerne at supplere omkostningerne til dyrere løsning eller højere serviceniveauer end spildevandsselskaberne kan finansiere.

Ved væsentlige ændringer af grundlaget for fastsættelse af serviceniveauer i spildevandsplanen har kommunen pligt til at genberegne og fastsætte nye serviceniveauer.

Den samfundsøkonomiske analyse har til formål at vurdere fordelene ved at klimasikre et område op til et givent serviceniveau (i form af sparede skadesomkostninger) over for omkostningerne forbundet med klimasikringen med henblik på at finde et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau.

Den statslige metode tager derfor udgangspunkt i kortlægning af risikoen for oversvømmelse og en beregning af de gennemsnitslige årlige skadesomkostninger. Disse sammenholdes med en opgørelse af omkostninger ved forskellige mulige løsningstiltag. Ud fra det opgøres gevinsten (de sparede skadesomkostninger) for de forskellige kombinationer af løsningsmodeller og serviceniveauer, der er regnet på.

Det er endvidere hensigten at fastsætte en begrænset samfundsøkonomisk metode, således at det alene vil være direkte og indirekte skader på markedsomsatte værdier, der kan indgå. Skader på markedsomsatte værdier vil omfatte fysiske skader på f.eks. bygninger, infrastruktur og køretøjer og udgifter til evakuering og oprydning (direkte skader) og f.eks. forstyrrelse af transport, forretning og produktion og udgifter til genhusning (indirekte skader).

Direkte og indirekte skader eller gevinster relateret til ikke-markedsomsatte værdier vil således ikke kunne indgå i beregningen. Ikke-markedsomsatte værdier omfatter f.eks. dødsfald, sygdom, tab af affektionsværdi, kulturværdi osv., skader på naturområder (direkte) og f.eks. stress, forstyrrelser af samfundsfunction, reduceret tillid til det offentlige system, stigende eller reducerede boligværdier m.v. (indirekte). Ifølge Finansministeriets vejledning skal samfundsøkonomiske analyser sigte efter at klargøre og synliggøre alle væsentlige effekter. Disse er imidlertid svære at værdisætte og vil

give usikre værdier. Hertil bidrager afgrænsningen til at gøre modellen enkel og gennemskuelig for både kommuner, selskaber og borgere, som forudsat i den politiske aftale.

De samfundsøkonomiske gevinster eller omkostninger ved specifikke løsningstiltag, som f.eks. direkte eller indirekte CO₂-reduktion, kvælstofoptag eller -udledning, nedsat eller øget miljøbelastning, kan heller ikke indgå i beregningerne af serviceniveau, da det vil være op til spildevandsforsyningsselskabet, når serviceniveauet skal realiseres at finde den billigste løsning til det fastsatte serviceniveau. Den omfatter ikke nødvendigvis en løsning med disse gevinster eller omkostninger.

Det er hensigten at fastsætte, at det vil være op til kommunalbestyrelsen, om der til opgørelsen af skadesomkostninger skal anvendes konkrete data om skader på bygninger og inventar i kommunen, f.eks. forsikringsdata, eller statslige tal, som bygger på gennemsnit for hele landet.

Det er desuden hensigten at fastsætte, at der ved opgørelsen af skadesomkostninger ud fra lokale forsikringsdata eller andre konkrete data om skader på bygninger og inventar i kommunen skal anlægges en gennemsnitsbetragtning for hele kommunen for områder af samme type. Det vil således ikke være tilladt at differentiere på baggrund af konkrete skadesdata vedrørende skader på bygninger og inventar inden for mindre geografiske områder i kommunen. Baggrunden er, at en sådan anvendelse af lokale data vil betyde, at der over vandtaksten vil kunne finansieres klimatilpasning til et højere serviceniveau i velhavende kvarterer end i mindre velhavende kvarterer. Det vurderes ikke at være rimeligt, da der ofte ikke vil være nogen større forskel på vandforbruget og dermed den samlede spildevandsregning på tværs af velfærdsgrupper.

Det er hensigten at fastsætte, at serviceniveauet med visse undtagelser skal fastsættes til det niveau, som har udvist den største nettogevinst blandt de niveauer, der er lavet beregninger for. Hvis der ikke er fundet et serviceniveau, som giver en positiv nettogevinst, er det hensigten at fastsætte, at serviceniveauet skal fastsættes til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder.

For nærmere om, hvilke krav til de samfundsøkonomiske beregninger der forventes stillet i bekendtgørelsen, henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det er hensigten, at metoden forfines løbende efter lovens ikrafttræden, for at understøtte, at den tilgodeser hensynet om en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig klimatilpasning, og at bekendtgørelsen således justeres, efterhånden som der opnås erfaringer med metoden.

For at sikre, at spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning i alle tilfælde skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig, uanset om selskabet søger tillæg til deres indtægtsramme eller ej, er det hensigten at fastsætte regler, som indfører et forbud mod, at spildevandsforsyningsselskaberne afholder ekstra omkostninger for at etablere et højere serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, end det, der i overensstemmelse med ovennævnte regler er fastsat i spildevandsplanen eller beregnet af selskabet. Det vil ske i medfør af § 1, stk. 9, i betalingsloven, som foreslået ved lovforslagets § 1, nr. 3. I medfør af de foreslåede nye regler i betalingslovens § 1, stk. 5, og vandsektorlovens § 15, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og § 3, nr. 2, vil spildevandsforsyningsselskaberne dog have mulighed for at indgå aftale med kommunen eller andre parter om et højere serviceniveau mod betaling af meromkostningerne.

For nærmere om disse regler henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Det er ligeledes hensigten at fastsætte regler i medfør af vandsektorlovens § 8, jf. den foreslåede ændring heraf i lovforslagets § 3, nr. 1, om, at tillæg til indtægtsrammen til klimatilpasning i forhold til tag- og overfladevand forudsætter, at serviceniveauet er fastsat i overensstemmelse med ovenstående regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

For nærmere om disse regler henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3.3. Tillæg til spildevandsforsyningsselskabernes indtægtsramme

3.3.1. Gældende ret

Kapitel 3 i vandsektorloven regulerer vandselskabernes indtægtsrammer m.v.

Ifølge §§ 6 og 6 a fastsætter Forsyningssekretariatet for vandselskaber enten indtægtsrammer eller regnskabsmæssige kontrolrammer.

Ifølge § 6, stk. 3 og 5, og § 6 a, stk. 3, korrigeres indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer med et årligt effektiviseringskrav.

Ifølge § 6, stk. 6, og § 6 a, stk. 4, kan rammerne korrigeres med et tillæg, jf. lovens §§ 7 og 8.

Ifølge § 6, stk. 7, og § 6 a, stk. 4, skal et vandselskab indberette årsregnskabet til Forsyningssekretariatet, og det skal indeholde de nødvendige oplysninger til fastsættelse af og kontrol med overholdelse af indtægtsrammen eller den regnskabsmæssige kontrolramme.

I lovens § 7 er det i stk. 1 fastsat, at Forsyningssekretariatet kan dispensere fra indtægtsrammen eller den regnskabsmæssige kontrolramme, og i stk. 2 findes en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om dispensationer, bl.a. hvilke forhold der kan begrunde en dispensation.

Lovens § 8 bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om fastsættelse og kontrol af indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer, herunder er bl.a. nævnt beregningsmetode, effektiviseringskrav, hvilke økonomiske og andre oplysninger der skal indgå i fastsættelsen, og vandselskabernes indberetning af oplysninger til Forsyningssekretariatet. Ministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte regler om tillæg til indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer.

Lovens § 20 indeholder desuden en hjemmel for klima-, energi- og forsyningsministeren til bl.a. at fastsætte regler om indlevering af data fra vandselskaber til Forsyningssekretariatet til brug for bl.a. administration af og kontrol med loven og regler udstedt i medfør af loven, herunder til brug for benchmarking og fastsættelse og kontrol af indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer, samt data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v.

Disse bemyndigelser er udmøntet i bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber (herefter benævnt »ØR-bekendtgørelsen«). Der er i ØR-bekendtgørelsen bl.a. fastsat regler om fastsættelse af indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer (under ét betegnet økonomiske rammer), om effektiviseringskrav og om tillæg til rammerne. Der kan bl.a. efter § 11, stk. 1, gives tillæg til omkostninger (over et vist minimumsniveau) til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål. Der kan desuden

efter § 11, stk. 5, gives tillæg til selskabets omkostninger til medfinansieringsprojekter, som opfylder betingelserne i medfinansieringsbekendtgørelsen.

Der er desuden i ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 4, fastsat regler om, hvilke af et vandselskabs omkostninger der ikke omfattes af den årlige korrektion som følge af effektiviseringskrav. Disse omfatter bl.a. vandselskabets betaling til projektejers medfinansieringsprojekter. Tillæg til rammen omfattes i øvrigt af effektiviseringskravene, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 12. Dette gælder også tillæg til klimatilpasningsprojekter efter § 11, stk. 1, og også tillæg til vandselskabets driftsopgaver, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med medfinansieringsprojekter. Det sidste blev indført i 2016 som opfølgning på det politiske forlig om en ny og forbedret regulering af den danske vandsektor, hvor selskaberne fik adgang til at udføre sådanne driftsopgaver som hovedvirksomhed.

ØR-bekendtgørelsen fastsætter endvidere regler om kontrol med rammerne, herunder om indsendelse af årsregnskab og redegørelse for bl.a. omkostninger til tillæg, og om anden dokumentation til Forsyningssekretariatet. For så vidt angår medfinansieringsprojekter fremgår dokumentationskravene af medfinansieringsbekendtgørelsen, jf. pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

3.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale, at tillæg til klimatilpasning skal betinges af, at der tilpasses til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau. Der bør derfor indføres krav i den økonomiske regulering om, at tillæg betinges af, at reglerne om samfundsøkonomi, som er fastsat i medfør af de foreslåede regler i lov om miljøbeskyttelse, er fulgt.

Det vurderes, at der kun bør kunne gives tillæg efter reglerne om klimatilpasning, hvis det pågældende projekt medfører, at serviceniveauet i forhold til håndtering af tag- og overfladevand forøges. I den forbindelse skal forøgelsen ses i forhold til det nuværende, faktiske serviceniveau, og ikke det serviceniveau, som anlægget havde, da det blev anlagt. Baggrunden herfor er, at bl.a. øgede nedbørsmængder mange steder har medført, at ældre anlægs nuværende, faktiske serviceniveau er væsentligt lavere end, hvad det oprindeligt blev anlagt til, netop fordi de ældre anlæg ikke blev klimasikret for hele anlæggets levetid, ligesom de tilsluttede befæstede arealer mange steder er øget igennem tiden.

Da visse klimatilpasningsprojekter kan medføre betydelige besparelser andre steder i spildevandsforsyningsselskabets anlæg, vurderes det, at tillæg kun bør gives med fradrag for sådanne afledte besparelser.

Projekter med et andet hovedformål end klimatilpasning bør fortsat skulle behandles efter de øvrige regler om tillæg, f.eks. tillæg til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål.

Det følger af den politiske aftale, at tillæg til selskaberne til alle typer klimatilpasningsprojekter skal omfattes af effektiviseringskrav, da selskaberne får bedre mulighed for at påvirke omkostningerne til deres projekter. Effektiviseringskravene skal understøtte, at forbrugerne ikke betaler unødigt meget for klimatilpasningen.

At alle typer klimatilpasningsprojekter fremover skal omfattes af effektiviseringskrav kræver ikke ændring af de nugældende regler. De nugældende regler om, at spildevandsforsyningsselskabets betaling til projektejs medfinansieringsprojekter ikke er underlagt effektiviseringskrav, bør opretholdes for de medfinansieringsprojekter, som stadig vil være omfattet af de nugældende medfinansieringsregler, jf. nærmere pkt. 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Tillæg til øvrige klimatilpasningsprojekter, som gives efter ØR-bekendtgørelsens regler om tillæg til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål, er allerede i dag underlagt effektiviseringskrav. Også tillæg til spildevandsforsyningsselskabernes driftsomkostninger til medfinansieringsprojekter er allerede i dag underlagt effektiviseringskrav.

Der bør endvidere fastsættes krav i medfør af vandsektorloven til dokumentationen for, at betingelserne for at give tillæg er opfyldt.

Vedrørende Forsyningssekretariatets tilsyn med overholdelse af reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau og reglerne, der påtænkes fastsat i medfør af betalingsloven om bl.a. projekter uden for selskabets egne anlæg og med andre parter i øvrigt, og krav til dokumentation for overholdelse af disse regler henvises i øvrigt til pkt. 3.1 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2 og § 3, nr. 1.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres hjemmel i vandsektorlovens § 8, jf. den foreslåede ændring heraf i lovforslagets § 3, nr. 1, til at gøre tillæg til spildevandsforsyningsselskabernes indtægtsramme betinget af krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Bemyndigelsen forventes udnyttet til at fastsætte, at der ikke kan gives tillæg til projekter, som er omfattet af den bekendtgørelse om samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveauer, som det er hensigten at fastsætte i medfør af miljøbeskyttelsesloven, hvis betingelserne i bekendtgørelsen ikke er opfyldt. Om bekendtgørelsen henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil og pkt. 3.2.3 i de almindelige bemærkninger.

De hidtidige regler om tillæg vil fortsat finde anvendelse, hvis hovedformålet med projektet er et andet, hvor der ikke er krav om, at serviceniveauet fastsættes ud fra samfundsøkonomiske kriterier.

Det er tillige hensigten at fastsætte, at tillæg til klimatilpasning gives med fradrag for afledte besparelser.

Det er endvidere hensigten at fastsætte, at de samlede omkostninger til klimatilpasning sammen med omkostninger til andre mål, der ansøges om tillæg til inden for et år, skal overstige en vis minimumsgrænse, ligesom det gælder i dag for tillæg til omkostninger til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål, jf. ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1.

For nærmere om, hvordan bemyndigelsen forventes udmøntet i ØR-bekendtgørelsen, henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Endvidere henvises vedrørende kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Vedrørende Forsyningssekretariatets kontrol med overholdelse af reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau og reglerne, der påtænkes fastsat i medfør af betalingsloven om bl.a. projekter uden for selskabets egne anlæg eller med andre parter i øvrigt, og krav til dokumentation for overholdelse af disse regler henvises til pkt. 3.1 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2 og § 3, nr. 1.

Da reglerne om medfinansieringsprojekter foreslås ophævet, vil reglen om, at omkostninger til vandselskabets betaling til projektejerens medfinansieringsprojekter ikke underlægges effektiviseringskrav, gradvis over en årrække miste sin betydning, efterhånden som selskabernes betaling til de igangværende medfinansieringsprojekter afsluttes. Eventuelle reinvesteringer vil skulle ske efter de nye regler.

Det er hensigten, at tillæg til projekter, som fremover ikke er omfattet af medfinansieringsreglerne, herunder også tillæg til klimatilpasning, ligesom i dag skal være omfattet af effektiviseringskrav.

3.4. Andre parter finansiering af højere serviceniveau eller dyrere løsning

3.4.1. Gældende ret

Det følger af § 1, stk. 1, i betalingsloven, at loven bl.a. har til formål at sikre hensynet til princippet om omkostningsdækning. Det følger endvidere af § 1, stk. 4, i betalingsloven, at udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg skal dækkes af bidrag fra de tilknyttede forbrugere.

Ifølge bemærkningerne til betalingslovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 66 som fremsat, side 7, indebærer bestemmelsen bl.a., at der ikke fra kommunal eller statslig side må ydes tilskud med henblik på en reduktion af betalingen for afledning af spildevand.

Kapitel 3 i vandsektorloven regulerer vandselskabernes indtægtsrammer m.v. Ifølge §§ 6 og 6 a fastsættes for vandselskaberne enten indtægtsrammer eller regnskabsmæssige kontrolrammer. Lovens § 8 bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om bl.a. fastsættelse og kontrol af indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer.

Denne bemyndigelse er udmøntet i ØR-bekendtgørelsen. Her er der bl.a. fastsat regler om årsregnskab m.v., hvoraf det bl.a. fremgår, hvordan vandselskabets samlede indtægter, som skal overholde den udmeldte økonomiske ramme, skal opgøres. Heraf fremgår, at indtægterne omfatter både indtægter, der hidrører fra takster og bidrag m.v., som betales for levering af drikkevands- og spildevandsydelser, og andre indtægter fra hovedvirksomheden, finansielle indtægter og overskud fra tilknyttet virksomhed. Indtægter fra aktiviteter, som ifølge lovgivningen skal have selvstændigt regnskab,

indregnes i vandselskabets indtægter i det omfang, det er muligt efter lovgivningen.

Ifølge § 15 i vandsektorloven kan kommuner kun deltage i aktiviteter forbundet med vand- eller spildevandsforsyning omfattet af lovens § 2, stk. 1, nr. 1, hvis aktiviteterne udøves i et eller flere selskaber, som drives i aktie- eller anpartsselskabsform.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 4660, at bestemmelsen skal sikre adskillelse mellem myndigheds- og driftsansvar. For de kommunalt ejede forsyninger havde der hidtil i en række tilfælde været sammenfald mellem disse roller, idet kommunen var såvel myndighed som driftsherre. Bestemmelsen indebar, at kommunale forsyninger skulle udskilles fra kommunens forvaltning.

Ifølge vandsektorlovens § 18 kan vandselskaber kun deltage i anden virksomhed end deres forsyningsvirksomhed (hovedvirksomhed), når denne har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden, og når den udøves på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. I § 18, stk. 3, findes en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om den nævnte virksomhed, herunder om hvilke typer af tilknyttet virksomhed der kan udøves.

Med hjemmel i § 18, stk. 3, er der fastsat regler i bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Af bekendtgørelsen fremgår også en række aktiviteter, som regnes for at høre under hovedvirksomheden. I bekendtgørelsen er det bl.a. fastsat, at vandselskabets driftsopgaver, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med medfinansieringsprojekter regnes som hovedvirksomhed.

3.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Der kan være andre parter, som kan have en interesse i, at spildevandsforsyningsselskabet etablerer og opretholder et højere serviceniveau end det er forpligtet eller berettiget til at gøre for takstmidler, eller at spildevandsselskabets opgaver løses via projekter, som er dyrere end nødvendigt til løsning af selskabets opgaver.

Dette kan f.eks. være aktuelt, hvis kommunalbestyrelsen ønsker et højere serviceniveau for vand på terræn end det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, eller hvis ejere af ejendomme, anlæg m.v., ønsker at beskytte anlægget

bedre, f.eks. fordi det har en værdi af en art, som ikke kan indgå i den samfundsøkonomiske vurdering. Hvis beskyttelsen bedst kan ske ved at forhøje serviceniveauet i spildevandsanlægget og ikke ved at træffe specifikke foranstaltninger i forbindelse med den anden parts anlæg, bør selskabet kunne indgå aftale herom, mod at den anden part betaler meromkostningerne til etablering og drift.

Et andet eksempel kan være, at f.eks. kommunalbestyrelsen ønsker, at selskabet opnår det krævede serviceniveau ved brug af en dyrere løsning end nødvendigt – altså en løsning som ikke er omkostningseffektiv for selskabet – fordi denne løsning indebærer andre fordele for kommunen, borgere eller miljøet, som det imidlertid ikke er selskabets opgave at levere for takstmidler, og som ikke indgår i den begrænsede samfundsøkonomiske vurdering. Det kan f.eks. være, at kommunen ønsker, at et regnvandsbassin anlægges som en sø i den lokale park, selv om det ville være billigere at etablere det som et mere teknisk anlæg uden for parken, uden at tage hensyn til udformning. Endnu et eksempel kunne være at kommunen foretrækker grønne overfladeløsninger, der bidrager til udformning af et konkret byrum, hvor den mest effektive løsning for selskabet ville være underjordisk/åben kanal. Selskabet bør kunne indgå aftale om etablering af den dyrere løsning, mod at den anden part betaler ekstraomkostningerne til etablering og drift.

Det vurderes derfor, at spildevandsforsyningsselskaberne bør have adgang til at indgå aftaler med andre parter herom mod betaling af de fulde ekstraomkostninger til etablering og drift. Betalingen vil skulle dække ekstraomkostninger til etablering og drift som følge af det højere serviceniveau eller dyrere løsning.

En sådan betaling vil ikke bryde med »hvile i sig selv«-princippet, herunder princippet om omkostningsdækning i betalingslovens § 1, stk. 1, da betalingen fra de andre parter ikke skal gå til at finansiere aktiviteter, som selskabet er forpligtet til at udføre inden for det takstfinansierede område.

En sådan betaling fra en anden part vurderes heller ikke at være i strid med vandsektorlovens § 15, da den ikke vurderes at udgøre en »aktivitet forbundet med spildevandsforsyning« i den forstand udtrykket er anvendt i vandsektorlovens § 15.

Det antages, at kommuner har en almindelig adgang til at indgå aftaler med andre om varetagelse af kommunale opgaver.

Det må imidlertid anses for hensigtsmæssigt, at der indsættes en udtrykkelig hjemmel til, at kommunerne kan indgå og betale for udgifter til sådanne aftaler, hvis det i øvrigt ligger inden for kommunernes opgaver at varetage de pågældende hensyn. Det er således ikke hensigten, at kommuner med bestemmelsen får en videre adgang til at varetage opgaver, end hvad der følger af gældende regler.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre en udtrykkelig hjemmel til, at spildevandsforsynings-selskaberne kan modtage betaling fra andre parter, der har en interesse i, at der foretages klimatilpasning til et højere serviceniveau end det, som spildevandsforsynings-selskaberne har lov til eller er forpligtede til at finansiere. Det foreslås tilsvarende, at der indføres udtrykkelig hjemmel til at selskaberne kan modtage betaling fra andre parter, der har en interesse i, at spildevandsforsynings-selskabet etablerer en dyrere løsning end nødvendigt for at nå op på det fastsatte serviceniveau. Betalingen vil skulle dække ekstraomkostninger til etablering og drift som følge af det højere serviceniveau eller dyrere løsning.

Det er hensigten, at Forsyningssekretariatet skal føre tilsyn med disse aftaler på samme måde som med de aftaler, der indgås med andre parter i øvrigt, jf. pkt. 3.1 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

En sådan opgradering af selskabets egne anlæg eller egne projekter i øvrigt til et højere serviceniveau eller etablering af anden løsning til håndtering af tag- og overfladevand end den mest omkostningseffektive til det krævede serviceniveau, vil blive betragtet som hovedvirksomhed. Det er hensigten, at dette vil blive præciseret i bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Det vil dog være et krav, at selskabet foretager en regnskabsmæssig adskillelse mellem de omkostninger, som det forøgede serviceniveau nødvendiggør, og selskabets øvrige omkostninger, så det kan sikres, at den eksterne finansiering hverken dækker mere eller mindre end de ekstra omkostninger.

Det er hensigten at fastsætte i ØR-bekendtgørelsen, at den eksterne finansiering i så fald ikke bliver medregnet i selskabets indtægter i forhold til kontrol af overholdelse af selskabets indtægtsramme.

Det foreslås også at indføre en udtrykkelig hjemmel i vandsektorloven til, at kommunerne kan indgå og betale for udgifter til sådanne aftaler. Det er

ikke hensigten hermed at udvide kommunernes adgang til at varetage opgaver, og der skal derfor være tale om tiltag, som er hjemlet i lovgivningen i øvrigt. Det er heller ikke hensigten med bestemmelsen at afskære andre, herunder andre myndigheder, fra at indgå aftaler som omhandlet i den foreslåede bestemmelse i betalingslovens § 1, stk. 5.

3.5. Indberetning

3.5.1. Gældende ret

Ifølge betalingslovens § 1, stk. 6, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler om medfinansieringsprojekter efter lovens § 1, stk. 5, herunder bl.a. om dokumentation for fastsatte krav vedrørende spildevandsforsyningsselskabets udgifter.

Vandsektorlovens § 8 indeholder en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til bl.a. at fastsætte regler om vandselskabernes indberetning af oplysninger til Forsyningssekretariatet, indberetningens form, herunder at indberetning skal ske elektronisk, og frister for indberetningen.

Vandsektorlovens § 20 indeholder en bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til bl.a. at fastsætte regler om indlevering af data fra vandselskaber til Forsyningssekretariatet til brug for administration af og kontrol med loven og regler udstedt i medfør af loven, herunder til brug for benchmarking og fastsættelse og kontrol af indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer, samt data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v.

Hjemmelen til at fastsætte regler om indlevering af data til brug for generelle analyser m.v. blev indsat ved lov nr. 1567 af 27. december 2019. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 50 som fremsat, side 24, at det er hensigten indtil videre kun at anvende bemyndigelsen vedrørende data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v. i forhold til nogle specifikke, igangværende analyser.

I medfinansieringsbekendtgørelsen er det med hjemmel i betalingslovens § 1, stk. 6, og vandsektorlovens § 8 fastsat, at spildevandsforsyningsselskaberne til brug for Forsyningssekretariatets kontrol af den økonomiske ramme og forhåndsgodkendelse af tillæg, herunder til at sandsynliggøre det eller de valgte projekters omkostningseffektivitet, skal indsende følgende:

1) Aftalen om det alternative projekt indgået mellem spildevandsforsyningsselskabet og projektejer.

2) En kort beskrivelse samt økonomisk overslag for den billigst mulige sædvanlige afhjælpningsløsning med samme serviceniveau som det alternative projekt.

3) For privatejede alternative projekter endvidere en kommunal beslutning om, at projektet fra kommunal side anses som hensigtsmæssigt og omkostningseffektivt. Beslutningen kan eksempelvis fremgå af en klimatilpasningsplan, spildevandsplan eller forslag hertil.

Med hjemmel i vandsektorlovens §§ 8 og 20 er der endvidere i ØR-bekendtgørelsens kapitel 9 og 15 fastsat generelle regler om vandselskabers årlige indberetning af årsregnskab og andre oplysninger til Forsyningssekretariatet til brug for kontrol med overholdelse af selskabernes økonomiske ramme, herunder om betingelserne for at få tillæg til den økonomiske ramme er overholdt. Det er fastsat, at vandselskabernes anmeldelser, indberetninger og redegørelser til Forsyningssekretariatet skal ske elektronisk i et format, som Forsyningssekretariatet fastsætter.

Herudover er der ikke i lovgivningen nogen krav om, at spildevandsforsyningsselskaberne skal indberette oplysninger om deres klimatilpasning, og der er således ikke krav om indberetning af oplysninger om projekterne, som ikke er nødvendige i forhold til kontrollen med de fastsatte regler, og der er ingen indberetningskrav for projekter, hvor medfinansieringsreglerne ikke anvendes, og projekter, hvor selskabet ikke søger om tillæg til rammen.

3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale, at dokumentationskrav skal harmoniseres og indberetningerne digitaliseres for alle projektyper, med henblik på at der skabes overblik over antallet af klimatilpasningsprojekter, og krav til dokumentation og indberetninger ikke kompliceres for selskaber og myndigheder.

Det følger også af aftalen, at der skal være gennemsigtighed i udviklingen i spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning og omkostninger hertil. Derfor skal Forsyningssekretariatet årligt opgøre og offentliggøre nøgletal, der belyser spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats. Disse fremsendes også til aftalepartierne. Det skal gøre det muligt løbende at evaluere indsatsen og reglerne og danne grundlag for dialog om eventuelle risici for overinvesteringer, større takststigninger eller barrierer for en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig klimatilpasning.

Endvidere fremgår det af aftalen, at ordningen skal evalueres efter 3 år. Evalueringen præsenteres for forligskredsen.

Det er ikke alle klimatilpasningsprojekter, som i dag skal indberettes til Forsyningssekretariatet, og for andre projekter end medfinansieringsprojekter skal der ved tillægsansøgning kun gives få oplysninger om andet end omkostningerne ved projektet. Der er derfor i dag ikke et samlet overblik over, hvor meget der klimatilpasses, niveauet herfor eller omkostningerne til det.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at der til brug for opgørelsen af nøgletal og evaluering af ordningen er behov for, at spildevandsforsyningsselskaberne årligt indberetter oplysninger om alle klimatilpasningsprojekter, herunder alle projekter, som medfører forhøjelse af serviceniveauet, uanset hvad anlæggets endelige serviceniveau bliver, og uanset om der søges tillæg til projektet eller ej. Endvidere vil der være behov for indberetning om projekter, hvor nye områder kloakeres til et serviceniveau over en 5-års regnhændelse for separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse for fælleskloakerede områder.

For at sikre, at det på et tilpas detaljeret datagrundlag kan vurderes – både i en årlig opgørelse og i evalueringen – om der klimatilpasses i tilstrækkelig grad i de områder, hvor der er behov, og om reglerne på en passende måde bidrager til samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, vurderes det nødvendigt, at der indberettes data om klimatilpasningsindsatsen på projektniveau.

Formålet er bl.a. at kunne vurdere f.eks. risici for over- eller underinvesteringer, takststigninger som følge af klimatilpasningen og eventuelle barrierer for samfundsøkonomisk hensigtsmæssig klimatilpasning.

For projekter uden for egne anlæg eller med andre parter i øvrigt, og for projekter, hvor der søges om tillæg, vil en del af disse oplysninger desuden skulle indberettes som en del af kontrollen med reglerne. Der vil imidlertid også for disse projekter skulle indberettes ekstra oplysninger, f.eks. om gevinster forbundet med projekterne. For andre projekter vil der være tale om oplysninger, som ikke skal indberettes som en del af kontrollen.

Det vurderes, at alle de påkrævede data m.v. f.eks. kan indberettes af selskaberne i forbindelse med deres årlige indberetning, hvor de også indsender ansøgning om tillæg m.v.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre hjemmel i vandsektorlovens § 20 til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstede regler om vandselskabers indberetning af oplysninger om deres klimatilpasning.

Det er hensigten at indsætte regler i ØR-bekendtgørelsen om spildevandsforsyningsselskabernes indberetning af oplysninger om deres klimatilpasningsprojekter. Det forventes, at indberetningerne f.eks. vil kunne foretages i forbindelse med den årlige indberetning til brug for kontrol med selskabernes økonomiske rammer, hvor selskaberne også ansøger om tillæg m.v.

For nærmere om, hvilke oplysninger der påtænkes at skulle indberettes, henvises til lovforslagets § 3, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

3.6. Overgangsordning

3.6.1. Gældende ret

Spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning reguleres i dag efter flere regelsæt.

Der er i dag projekter, som falder ind under de almindelige regler i betalingslovens § 1, stk. 4, om spildevandsforsyningsselskabernes egne spildevandsanlæg. Det gælder projekter, hvor selskabet udvider kapaciteten i sine egne anlæg eller anlægger nye anlæg i samarbejde med en anden part, f.eks. etablerer bassinkapacitet på overfladen af en plads i stedet for gennem underjordiske løsninger. Der er ikke fastsat regler i eller i medfør af betalingsloven, som nærmere regulerer sådanne samarbejdsprojekter.

Andre projekter er iværksat som medfinansieringsprojekter i medfør af betalingslovens § 1, stk. 5. Herunder er der også projekter i vandløb i byzone og projekter i og på veje, hvor der var indgået aftale før 1. januar 2016, og hvor spildevandsforsyningsselskabet derfor kan afholde 100 % af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladvand, jf. medfinansieringsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, om, at selskabet kan afholde 100 pct. af de nødvendige omkostninger.

I øvrigt henvises til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For medfinansieringsprojekter under den dagældende prisloftsbekendtgørelser blev der givet tillæg på baggrund af budgetterede omkostninger. Først når projektet er afsluttet indberetter spildevandselskabet sine omkostninger

til Forsyningssekretariatet, hvorefter det budgetterede tillæg bliver korrigeret efter de faktisk afholdte omkostninger. Der kan således være projekter, hvor der er truffet afgørelse om tillæg, men som endnu ikke er påbegyndt, eller som er påbegyndt, men endnu ikke afsluttet.

For medfinansieringsprojekter efter 2016 bliver tillæg givet på baggrund af faktisk afholdte omkostninger. Spildevandsforsyningsselskaberne kan dermed først opnå tillæg, når projektet er afsluttet og spildevandselskabet har betalt til projektejer. Spildevandsforsyningsselskabet har mulighed for at anmode om en forhåndsgodkendelse af om betingelserne for tillæg er opfyldt.

Der er ikke i dag nogen krav til, hvordan kommuner og selskaber skal fastsætte serviceniveauet for håndteringen af tag- og overfladevand.

3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale, at der skal laves en overgangsordning, der sikrer en smidig overgang til de nye regler for klimatilpasningsprojekter, hvor der er indgået aftaler efter tidligere og nuværende regler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at spildevandsforsyningsselskaberne skal have mulighed for at færdiggøre projekter efter de hidtil gældende regler, hvis der er truffet afgørelse om tillæg til projekterne, eller foretaget væsentlige irreversible investeringer, herunder indgået bindende aftaler om projektering eller etablering af de konkrete anlæg eller bindende medfinansieringsaftaler. Dette gælder for såvel medfinansieringsprojekter som almindelige samarbejdsprojekter og projekter, som spildevandsforsyningsselskabet selv står for. Det gælder endvidere både i forhold til de foreslåede regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau for klimatilpasning som for reglerne om omkostningseffektivitet og omkostningsfordeling og de øvrige krav til aftaler med andre parter.

Det vurderes dog, at der bør fastsættes en frist for, hvornår selve etableringen af anlæggene skal være påbegyndt, for at projekter kan færdiggøres efter de hidtil gældende regler.

Det vurderes også, at det bør være en betingelse, at medfinansieringsaftaler kun kan opretholdes med deres oprindelige indhold. Hvis aftalerne ønskes ændret, må projekterne overholde de nye regler.

Det vurderes derudover, at der er behov for, at der er klarhed over, hvilke projekter – både medfinansieringsprojekter og andre projekter – spildevandsforsyningsselskaberne ønsker at færdiggøre efter de hidtil gældende regler, og at disse derfor bør anmeldes til Forsyningssekretariatet med dokumentation for, at betingelserne er opfyldt.

Vedrørende krav om klimatilpasning til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau vurderes det, at de nye regler bør gælde for alle projekter, som ikke opfylder betingelserne nævnt ovenfor, også selv om kommunalbestyrelsen endnu ikke har revideret spildevandsplanen efter de nye regler. På den måde opnås der en hurtigere indfasning af det nye krav. I disse tilfælde vurderes det, at spildevandsforsyningsselskabet bør fastsætte niveauet efter de fastsatte regler på lignende måde, som hvis kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen har bestemt, at selskabet skal fastlægge niveauet. Hvis kommunalbestyrelsen ikke ønsker, at spildevandsforsyningsselskabet fastsætter niveauerne, må kommunen revidere spildevandsplanen efter de nye regler.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås en overgangsbestemmelse i lovforslagets § 5, stk. 2, hvorefter de hidtil gældende regler fortsat finder anvendelse på spildevandsforsyningsselskabers udgifter til opfyldelse af medfinansieringsaftaler, som er indgået inden den 1. januar 2021, hvis Forsyningssekretariatet inden den 1. januar 2021 har truffet afgørelse om at give tillæg til spildevandsforsyningsselskabets økonomiske ramme efter reglerne i vandsektorloven til det pågældende projekt, eller projektejerer inden den 1. januar 2021 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i projektet i forhold til håndtering af tag- og overfladevand. De hidtil gældende regler finder dog kun anvendelse, hvis spildevandsforsyningsselskabet anmelder den pågældende aftale til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts 2021. De hidtil gældende regler finder ikke anvendelse efter den 1. januar 2024, medmindre anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato.

Det foreslås i lovforslagets § 5, stk. 3, at klima- energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om overgangsordningen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 2 og 3.

Det er hensigten, at der med hjemmel i det foreslåede stk. 9 i betalingslovens § 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, fastsættes tilsvarende regler om betingelser

for, at samarbejdsaftaler mellem et spildevandsforsyningsselskab og en anden part, som er indgået før den 1. januar 2021, og som ikke er medfinansieringsaftaler, kan realiseres af spildevandsselskabet, uden at de nye regler, der udstedes efter det foreslåede stk. 9, er opfyldt. Det samme gælder i forhold til spildevandsforsyningsselskabets egne igangværende klimatilpasningsprojekter. Når der ikke er tale om medfinansieringsprojekter, vil den irreversible investering skulle være foretaget af spildevandsforsyningsselskabet og ikke af en eventuel anden part.

Det er endvidere hensigten, at der med hjemmel i de gældende regler i vandsektorloven fastsættes tilsvarende regler i ØR-bekendtgørelsen om betingelser for, at der kan gives tillæg efter de hidtil gældende regler til medfinansieringsprojekter og andre samarbejdsprojekter samt til spildevandsforsyningsselskabernes egne klimatilpasningsprojekter.

For de projekter, hvor kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau for håndtering af vand på terræn herefter skal gælde, foreslås det at indsætte en bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 32 b, stk. 2, som tager højde for den situation, at kommunalbestyrelsen endnu ikke for det pågældende område har revideret spildevandsplanen efter de nye regler. Det foreslås således, at et spildevandsforsyningsselskab skal fastsætte serviceniveauer for håndtering af vand på terræn under anvendelse af fastsatte regler om samfundsøkonomi, hvis kommunalbestyrelsen ikke har fastsat et serviceniveau i spildevandsplanen under anvendelse af disse regler. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4.1. Staten

Lovforslaget og de forudsatte udmøntninger af lovforslaget medfører varige øgede administrative omkostninger for Forsyningssekretariatet. Sekretariatet skal føre tilsyn med reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, kontrollere omkostningsfordeling og kontraktforholdene i øvrigt for projekter, der ikke foretages på selskabernes egne spildevandsanlæg eller i øvrigt foretages med andre parter og føre tilsyn med omkostningseffektivitet på klimatilpasningsprojekter og projekter, der foretages med andre parter. Forsyningssekretariatet skal desuden indhente data og opgøre og offentliggøre nøgletal, der belyser spildvandsselskabernes klimatilpasningsindsats.

Derudover har Forsyningssekretariatet økonomiske omkostninger og implementeringsomkostninger til regelarbejde, vejledning og evaluering af ordningen.

I overensstemmelse med de 7 principper om digitaliseringsklar lovgivning er det hensigten, at Forsyningssekretariatet skal understøtte, at indberetning vedrørende klimatilpasningsprojekter sker digitalt, og at sagsbehandling i relevant omfang automatiseres.

Forsyningssekretariatet har implementeringsomkostninger til udvidelse og ændring af deres digitale indberetningssystem Vanddata.

Forsyningssekretariatet vurderer et ressourcetræk på 1 mio. kr. i 2020 til metodeudvikling og regelarbejde mv. 4 mio. kr. i 2021 til bl.a. etablering af nye digitale klimatilpasningsmoduler samt automatiseringsprocesser, og fra 2022 et varigt ressourcetræk til løbende udvikling og vedligehold på det digitale indberetningssystem på 0,9 mio. kr. (inkl. udgifter til SIT). Tilsynsopgaver med de øvrige nye regler vurderes til omkring 3 mio. kr. årligt fra 2021.

Miljø- og Fødevareministeriet har økonomiske- og implementeringsomkostninger til regelarbejde, vejledning, evaluering og revision af ordningen. Miljø- og Fødevareministeriet vurderer et øget ressourcetræk på 1,5 mio. kr. i 2020, 0,8 mio. i 2021 og 0,2 mio. kr. i 2022-23 til implementering og drift af nye regler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har økonomiske omkostninger og implementeringsomkostninger til udarbejdelse og videreudvikling af regler om samfundsøkonomi, regulering af kontraktforhold og oplysningspligt, evaluering, udarbejdelse og revision af vejledninger, øget administration med udarbejdelse af vejledende udtalelser og henvendelser om ordningen m.m. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer et øget ressourcetræk på 1,8 mio. kr. i 2020-21 og fra 2022 et varigt ressourcetræk på 0,9 mio. kr. til implementering og drift af de nye regler.

Staten får ligesom kommunerne bedre mulighed for at lave projekter med spildevandsselskaberne, for projekter, som har fælles nytte, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 og 2. Dette kan have en vis positiv effekt, som dog ikke vurderes at være væsentlig.

4.2. Kommunerne

Kommunerne skal i dag finansiere 25 pct. af de nødvendige anlægsomkostninger til håndtering af tag- og overfladevand i medfinansieringsprojekter, som kommunerne gennemfører i veje og vandløb i byzoner. Indførelsen af regler om, at spildvandsselskaber skal kunne betale 100 pct. af de nødvendige omkostninger til håndtering af tag- og overfladevand for alle klimatilpasningsprojekttyper, jf. den foreslåede bemyndigelse i betalingslovens § 1, stk. 9, forventes at indebære, at kommunerne har færre omkostninger til denne type klimatilpasningsprojekter. Størrelsen heraf afhænger af omfanget af projekter og de omkostningsfordelinger, der aftales mellem selskabet og kommunen for de konkrete projekter, kommunen deltager i.

Desuden indebærer lovforslaget, at kommuner kan få administrative lettelser med hensyn til styring og ledelse af klimatilpasningsprojekter, hvor kommunen efter de nugældende regler ville være nødt til at være projektejer, men. Lovforslaget giver således bedre mulighed for, at spildevandsselskaberne kan drive, udføre eller deltage i klimatilpasningsprojekter uden for deres egne spildevandsanlæg, eller i øvrigt med andre parter, og herunder fremover i højere grad kan varetage rollen som koordinator og projektleder for klimatilpasningsprojekter, der involverer kommunale anlæg og ejendomme.

Med lovforslaget og dets udmøntning stilles der øgede krav til den kommunale planlægningsopgave i forbindelse med udarbejdelse af spildevandsplanerne, idet der fremover skal fastlægges samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveauer efter en statsligt fastlagt metode, jf. lovforslaget § 2, nr. 1, og bemærkninger hertil. Det er imidlertid frivilligt, om kommunerne selv vil forestå samfundsøkonomiberegningerne eller overlade det til spildevandsselskaberne at foretage samfundsøkonomiberegninger i forbindelse med gennemførelsen af de konkrete løsninger. Overlades opgaven til spildevandsselskaberne, vurderes de administrative byrder for kommunerne at være meget begrænsede.

Hvis kommunerne ønsker at fastlægge serviceniveauer i spildevandsplanen på grundlag af den statslige metode vil der være behov for at udarbejde modelberegninger af kloaksystemerne, hvor der kan ske oversvømmelser, som følge af overbelastning af systemerne. Kommunerne fik ved klimatilpasningsplanerne i 2013 mulighed for at anmode spildevandsselskaberne om disse beregninger. Det er hensigten at fastsætte, at dette igen skal være en mulighed, hvis kommunerne vil stå for fastlæggelse af samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveauer i spildevandsplanen.

Lovforslaget giver også kommunerne mulighed for at skabe bedre sammenhæng og synergi mellem kommunale opgaver i forhold til f.eks. natur, miljø og klima og spildevandsselskabernes klimatilpasning. Kommunerne får med lovforslaget mulighed for at indgå aftale med spildevandsforsynings-selskaberne om at betale for differencen til klimatilpasningsprojekter, som har et højere serviceniveau, end det serviceniveau, der er fastlagt efter den samfundsøkonomiske metode, eller som bygger på en anden løsningsmetode end den, der er mest omkostningseffektiv for selskabet, hvis kommunen ser en fordel i det. Dette kan være omkostningsbesparende for kommunen, fordi selskabet alligevel skal udføre et arbejde, og kommunen derfor undgår at skulle afholde de fulde anlægsomkostninger.

Usikkerhed om især manglende opgørelser af spildvandsselskabernes eksakte investeringsomfang i klimatilpasning medfører, at det ikke er muligt at kvantificere den samlede effekt for kommunerne. Der vurderes at være betydelige varige lettelser for kommunerne, mens forøgelsen af planlægningsopgaver vurderes at være lille. Samlet forventes lovforslaget derfor at medføre, at kommunernes udgifter reduceres, og der pålægges med lovforslaget ikke kommunerne nye formelle krav.

4.3. Regionerne

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser for regionerne. Regionerne har ikke ressortansvar for klimatilpasning udover at være grundejer/bygningsejer af hospitaler m.v. Regionerne får dog ligesom kommunerne bedre mulighed for at lave projekter med spildevandsselskaberne, for projekter, som har fælles nytte, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5.1. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Spildevandsforsyningsselskaber driver monopolvirksomhed, og da lovforslaget derfor ikke anses for at være erhvervsrettet, vurderes lovforslaget ikke relevant i forhold til principperne for agil erhvervsrettet regulering.

Lovforslaget kan dog have indirekte effekter for virksomheder, der drives på markedsmæssige vilkår. Lovforslaget kan påvirke spildevandsforsyningsselskabernes omkostninger og økonomiske rammer og dermed indirekte taksterne til forbrugerne, herunder erhvervslivet. Lovforslaget giver således bemyndigelse til at indføre regler om, at spildvandsforsyningsselskaber kan betale op til 100 pct. af de nødvendige omkostninger for alle

klimatilpasningsprojekter. Dette kan isoleret set, men afhængigt af de lokale forhold og projekter, indebære meromkostninger for selskabet. Det bemærkes, at før 1. januar 2016 var procentandelen i en overgangsperiode 100 pct. af de nødvendige anlægsomkostninger for medfinansieringsprojekter i veje og vandløb i byzoner.

Det forventes omvendt, at spildevandsforsyningsselskaberne vil få bedre rammer for at planlægge deres klimatilpasningsindsats, så den kan gennemføres så effektivt som muligt. Der bliver bedre rammer for selskaberne til at etablere løsninger på andet end egne anlæg, når det er det mest omkostnings-effektive, og ved at der bliver bedre muligheder for at opbevare vand andre steder, når der ikke er plads i kloakkerne. Det giver mulighed for en mere effektiv håndtering af det vand, selskabet har ansvaret for. Forslaget giver endvidere bedre muligheder for at etablere samlede løsninger, der mere effektivt kan løse flere af selskabets opgaver. Dette kan isoleret set reducere selskabernes omkostninger i forhold til investering i traditionelle løsninger og kan reducere selskabernes løbende udgifter til håndtering af øgede mængder af regnvand.

Kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau skal desuden understøtte, at vandforbrugerne ikke finansierer klimatilpasning, der ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig. Det kan på den ene side understøtte, at områder, hvor der i dag underinvesteres, hæves til et højere sikringsniveau, og på den anden side, at overinvesteringer i klimatilpasning finansieret over vandtaksten undgås. Det er ikke muligt at vurdere den samlede effekt heraf for spildvandsselskaberne og dermed for erhvervslivet.

Efter lovforslaget underlægges spildevandsforsyningsselskabernes tillæg til klimatilpasning effektiviseringskrav, medmindre de omfattes af overgangsordningen. I dag er de anlægsomkostninger, som spildevandsforsyningsselskabet skal betale til projektejerer i projekter, der gennemføres inden for medfinansieringsbekendtgørelsen, ikke underlagt effektiviseringskrav. Forslaget understøtter således, at spildevandsselskaberne agerer økonomisk hensigtsmæssigt inden for deres økonomiske ramme, og forventes isoleret set at have positive effekter i forhold til taksterne.

Lovforslaget har desuden en række administrative konsekvenser for spildevandsforsyningsselskaberne, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 5.2., der kan indebære meromkostninger for selskabet. Øgede opgaver i Forsyningssekretariatet som følge af lovforslaget finansieres ligeledes af

spildevandsforsyningsselskaber omfattet af vandsektorloven. Disse forhold vil isoleret føre til øgede omkostninger for selskaberne.

Den samlede effekt for omkostningsniveauet i spildevandsforsyningsselskaberne vil være afhængig af de lokale klimatilpasningsprojekter, som der i dag ikke findes samlede opgørelser over. Tilsvarende er der ikke opgørelser for de fremtidige behov for investeringer. Dette medfører, sammen med usikkerhed og modsatrettede forhold, at det ikke er muligt at kvantificere den samlede effekt på taksterne og de afledte effekter heraf på virksomhederne.

Konkrete virksomheder, som er udsat for oversvømmelsesrisiko, vil samtidig kunne få gavn af, at der klimatilpasses til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau. Samtidig vil konkrete virksomheder, som er udsat for oversvømmelsesrisiko, også få mulighed for at indgå aftale med spildevandsforsyningsselskabet om højere beskyttelse end det, der er samfundsøkonomiske hensigtsmæssigt, hvis virksomheden betaler ekstraomkostningen til etablering og drift.

Det vurderes desuden, at ensretning af regler om effektiviseringskrav, regler om omkostningseffektivitet og regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed kan bidrage til at fremme teknologiudvikling hos erhvervsvirksomheder med kompetencer inden for klimatilpasningsområdet.

Lovforslaget har ikke til formål at ændre vilkårene for at drive erhvervsvirksomhed på markedsmæssige vilkår og vurderes ikke i øvrigt at kunne påvirke det øvrige erhvervslivs vilkår væsentligt, jf. ovenfor.

5.2. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Spildevandsforsyningssektoren, som lovforslaget vedrører, driver monopolvirksomhed. Lovforslaget medfører ikke administrative konsekvenser for det private erhvervsliv i øvrigt.

For spildvandforsyningsselskaber kan det, i det omfang at kommunen beslutter, at selskaberne skal fastlægge serviceniveauerne og dermed forestå de samfundsøkonomiske beregninger, indebære administrative meromkostninger for selskabets klimatilpasningsprojekter. Meromkostninger for spildevandsselskaberne vil her være afhængige af, om spildevandsselskabet tidligere af egen drift i overensstemmelse med anbefalingerne fra Spildevandskomiteens Skrift 31 har gennemført sådanne beregninger. Det kan desuden

forventes, at der vil være behov for øget dialog og samarbejde mellem kommune og selskaber i de tilfælde, hvor kommunerne foretager de samfundsøkonomiske beregninger, spildevandsforsyningsselskaberne i disse tilfælde vil skulle udarbejde eller opdatere oversvømmelseskort, hvis kommunen anmoder om det.

Der stilles desuden øgede krav til spildevandsforsyningsselskaberne om redegørelse for omkostningseffektiviteten m.v. i deres projekter ved ansøgning om tillæg og ved projekter, der gennemføres uden for spildevandsselskabernes egne spildevandsanlæg eller i øvrigt med andre parter. Der vil også ved ansøgning om tillæg efter reglerne om andre mål, hvor projektet også har positiv effekt i forhold til vand på terræn, skulle redegøres for hovedformålet med projektet. Endvidere er der øgede krav om indberetning af oplysninger til Forsyningssekretariatet til brug for løbende analyse og monitorering af spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats. Overgangsordningen til det nye regelsæt, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.6, indebærer desuden indberetningskrav til Forsyningssekretariatet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget medfører ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

De foreslåede bestemmelser har isoleret set ikke klimamæssige eller miljø- og naturmæssige konsekvenser.

7.1. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslagets harmonisering af regler for klimatilpasningsprojekter og ændring af regler for projekter mellem spildevandsforsyningsselskabet og andre parter forventes at forbedre mulighederne for håndtering af de forventede øgede mængder tag- og overfladevand og dermed reducere negative konsekvenser for samfundet som følge af uønskede oversvømmelser.

7.2. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget ændrer ikke væsentligt på beskyttelse af natur og miljø.

Med de forbedrede muligheder for projekter mellem spildevandsforsyningsselskabet og andre parter, vil der kunne skabes flere projekter, hvor regnvandet med fordel kan benyttes til klimaløsninger til gavn for miljøet, hvor der kan skabes rekreativt liv og øget biodiversitet i både byer og på landet.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vurderes ikke at have EU-retlige aspekter. Herunder vurderes forslaget ikke at indebære statsstøtte.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	<p>Ingen for stat</p> <p>For staten og regionerne kan der være lettelser, hvis de har fælles projekter med spildevandsselskaberne i regionen, jf. beskrivelsen i afsnit 4.1 og 4.3. Disse vurderes ikke at være væsentlige.</p> <p>.</p> <p>For kommunen forventes lovforslaget at medføre færre omkostninger til klimatilpasningsprojekter som følge af ændrede regler vedr. omkostningsfordeling og projekter, jf. beskrivelsen i afsnit 4.2.</p>	<p>Lovforslaget medfører varige øgede administrative omkostninger for staten. Forsyningssekretariatet under Erhvervsministeriet har udgifter til vedligeholdelse af digitalt indberetningssystem og øvrige tilsynsopgaver. Miljø- og Fødevareministeriet og Klima- Energi- og Forsyningsministeriet har udgifter til regeludarbejdelse og drift. De samlede årlige varige merudgifter for staten forventes at udgøre ca. 5,0 mio. kr.</p> <p>Afhængig af kommunens valg kan lovforslaget medføre administrative opgaver vedr. revision af spildevandsplaner, og dermed udgifter for kommunen, jf. beskrivelsen i afsnit 4.2.</p>
Implementeringskonsekvenser	Ingen	Lovforslaget medfører øgede implementeringsomkostninger for staten.

UDKAST

ser for stat, kommuner og regioner		Forsyningssekretariatet vil have udgifter til udvidelse og ændring af deres digitale indberetningssystem Vanddata. Miljø- og Fødevareministeriet og Klima- Energi- og Forsyningsministeriet til udarbejdelse af vejledninger m.v. De samlede implementeringsudgifter for staten forventes i 2020 og 2021 at udgøre henholdsvis 4,3 mio. kr. og 6,6 mio. kr. henholdsvis 2022 og 2023.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Med lovforslaget forventes en mere omkostningseffektiv klimaindsats via en række elementer i lovforslaget. Bedre rammer for at gennemføre klimatilpasningen der, hvor den har den største effekt, vil indebære færre omkostninger. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne.	Påvirkning af vandselskabernes økonomiske rammer kan have effekt på taksterne til forbrugerne, herunder erhvervslivet. Dokumentationskrav kan medføre meromkostning for vandselskabet ved tillægsansøgning. Ligeledes kan afgifter til Forsyningssekretariatet stige og medføre meromkostning for vandselskaberne. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen for det konkurrenceudsatte erhvervsliv. Lovforslaget vil dog medføre administrative udgifter for spildevandsforsyningsselskaberne til opfyldelse af blandt andet dokumentationskrav.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget har isoleret set ingen klimamæssige-, miljø eller naturmæssige konsekvenser.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter og indebærer ikke statsstøtte.	

UDKAST

Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X
--	----	--------------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, stk. 4, i betalingsloven, at udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg og anlæg, der er etableret efter § 7 a, dækkes af bidrag fra de berørte ejere af fast ejendom (herunder umatrikulerede arealer), der tilleder til spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg, eller som er kontraktligt tilknyttet spildevandsforsyningsselskabet.

Det fremgår af den gældende § 1, stk. 5, i betalingsloven, at spildevandsforsyningsselskaberne i bidraget efter stk. 4, 1. pkt., endvidere kan indregne spildevandsforsyningsselskabets udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, i forbindelse med medfinansiering af kommunale og private projekter. Spildevandsforsyningsselskabets udgifter må ikke overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget.

Det foreslås at ændre stk. 4, således at det i overensstemmelse med gældende ret præciseres, at alle udgifter, der indregnes, skal være nødvendige. Desuden foreslås det tilføjet, at der også kan ske indregning af spildevandsforsyningsselskabets udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af andre anlæg til brug for selskabets håndtering af spildevand.

Det foreslås samtidig, at de nuværende regler om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Forslaget om at tilføje, at alle udgifter skal være nødvendige, er i overensstemmelse med den hidtidige forståelse af hvile i sig selv-princippet i betalingsloven, og er på linje med formuleringen af hvile i sig selv-princippet i vandforsyningsloven, hvor det af § 52 a, stk. 1, nr. 1, fremgår, at nødvendige omkostninger til indvinding og distribution af vand kan indregnes i vandprisen.

Forslaget om at tilføje, at også udgifter andre anlæg end spildevandsforsyningsselskabets egne spildevandsanlæg, betyder, at det herefter grundlæggende vil være uden betydning for takstfinansieringen, i hvilket omfang et spildevandsforsyningsselskab ved løsningen af sine opgaver benytter sig af spildevandsanlæg (som defineret i spildevandsbekendtgørelsen) eller af andre typer anlæg, og om anlæggene ejes af selskabet eller af andre parter.

Fremover vil selskaberne således få bedre muligheder for at kunne indgå i projekter på lige fod med andre parter, uanset om de foregår på selskabets spildevandsanlæg eller ej, i stedet for at medfinansiere en anden parts projekt.

Det er ikke hensigten med ændringen at ændre forståelsen af andre bestemmelser i loven, som omtaler selskabets spildevandsanlæg, f.eks. lovens § 1, stk. 3.

Endvidere vil der ikke længere være principielt forskellige muligheder for at selskaberne kan indgå aftaler med andre parter om fælles projekter, alt efter om et projekt vedrører selskabets håndtering af tag- og overfladevand eller andre formål.

Det er dog hensigten at fastsætte til dels forskellige regler for forskellige typer af projekter i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 1, stk. 9, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Det er ikke hensigten med forslaget at udvide selskabernes ansvarsområde. De pågældende udgifter skal således være nødvendige af hensyn til selskabets håndtering af spildevand.

Det betyder *for det første*, at formålet med det pågældende anlæg m.v. skal være at bidrage til håndteringen af det spildevand, som selskabet er ansvarligt for, til et niveau, som selskabet er pålagt at nå eller på anden vis har fået

til opgave at udføre, herunder gennem et statsligt eller kommunalt fastsat, pålagt eller godkendt mål.

Selskabet vil således f.eks. fortsat ikke kunne finansiere anlæg, der skal håndtere tag- og overfladevand på ejendomme, således at vandet afkobles og afledes på anden måde end til selskabets anlæg, f.eks. ved nedsivning. Dette gælder også selv om projektet kunne aflaste selskabets anlæg.

Selskabet vil fortsat heller ikke kunne finansiere opgaver, som andre har ansvaret for, f.eks. opgaver, der ligger inden for vandløbsmyndighedens ansvarsområde.

Selskabet vil fortsat ikke være ansvarligt for forebyggelse af oversvømmelser fra vandløb, søer og havet.

Spildevandsforsyningsselskaberne vil derfor efter forslaget udelukkende kunne udføre eller finansiere projekter i vandløb, søer eller havet, i det omfang disse projekter er den billigste måde at sikre, at selskabet kan aflede sit vand til det modtagende vandområde – også i spidsbelastningssituationer – og dermed leve op til deres forsyningspligt i forhold til afledning af spildevand. Hvis selskabet således i forbindelse med kraftig regn har problemer med at få udledt tilstrækkelige mængder vand til f.eks. et vandløb, fordi vandstanden bliver for høj, kan et vandløbsprojekt med eksempelvis vandparkering i visse tilfælde være en omkostningseffektiv løsning for selskabet, og i så fald kan selskabet bruge takstmidler på projektet. Selskabet vil dog ikke kunne finansiere projektet, hvis problemerne med afledningen skyldes, at de ansvarlige ikke har foretaget den nødvendige vedligeholdelse af vandløbet.

Lovforslaget ændrer heller ikke på, at det ikke er spildevandsforsyningsselskabernes opgave at forebygge oversvømmelser fra terrænnært grundvand. Selskaberne vil således fortsat ikke kunne finansiere projekter, som går ud på at håndtere terrænnært grundvand på ejendomme, f.eks. fra omfangsdræn, således at vandet afkobles og afledes på anden måde end til selskabets anlæg. Dette gælder også, selv om projektet kunne aflaste selskabets anlæg.

For det andet betyder kravet om, at der kun kan afholdes nødvendige omkostninger, at der ikke må være en anden, billigere måde at løse den pågældende opgave på.

Det er hensigten, at der for visse typer af projekter og udgifter fastsættes nærmere regler ved bekendtgørelse om disse krav og andre betingelser for at kunne indregne udgifter efter stk. 4. Dette vil ske i medfør af den foreslåede bemyndigelse i lovens § 1, stk. 9, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

I øvrigt vil forslaget ikke ændre på, hvilke udgifter selskaberne lovligt kan afholde og indregne i bidragene.

Det bemærkes, at spildevandsforsyningsselskabets udgifter til spildevandsanlæg og andre anlæg vil skulle indgå i spildevandsselskabets opgørelse af kommunalt vejbidrag, jf. lovens § 2 a, stk. 11, i det omfang udgifterne er omfattet af § 2 a, stk. 11, om udgifter til kloakledningsanlæg.

Til nr. 2

Det fremgår af den gældende § 1, stk. 5, i betalingsloven, at spildevandsforsyningsselskaberne i bidraget efter stk. 4, 1. pkt., endvidere kan indregne spildevandsforsyningsselskabets udgifter, som er nødvendige af hensyn til håndtering af tag- og overfladevand, i forbindelse med medfinansiering af kommunale og private projekter. Spildevandsforsyningsselskabets udgifter må ikke overstige udgifterne til sædvanlig afhjælpning af kapacitetsproblemer i spildevandsanlægget.

Det fremgår af betalingslovens § 1, stk. 6, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indregning efter stk. 5, herunder om, hvilke udgifter der kan betales af spildevandsforsyningsselskabet, om betingelser for indregning, om dokumentation for fastsatte krav vedrørende spildevandsforsyningsselskabets udgifter, om afgrænsning af projekter, om, hvordan betalingen til projekter skal foregå, og om spildevandsforsyningsselskabets samarbejde med projekter i forbindelse med gennemførelse af kommunale eller private projekter.

Det følger af § 1, stk. 1, i betalingsloven, at loven bl.a. har til formål at sikre hensynet til princippet om omkostningsdækning. Det følger endvidere af § 1, stk. 4, i betalingsloven, at udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsforsyningsselskabers spildevandsanlæg skal dækkes af bidrag fra de tilknyttede forbrugere.

Ifølge bemærkningerne til betalingslovens § 1, stk. 1, jf. Folketingstidende 2009-10, A, L 66 som fremsat, side 7, indebærer bestemmelsen bl.a., at der

ikke fra kommunal eller statslig side må ydes tilskud med henblik på en reduktion af betalingen for afledning af spildevand.

Det foreslås at ophæve de eksisterende bestemmelser i § 1, stk. 5 og 6, og indsætte en ny bestemmelse som stk. 5, hvoraf det følger, at et spildevandsforsyningsselskab kan aftale med andre parter, at selskabet etablerer og opretholder et højere serviceniveau i selskabets håndtering af spildevand end det, selskabet er forpligtet til, eller etablerer og driver anlæg, som er dyrere end nødvendigt til varetagelse af selskabets opgaver. Det foreslås endvidere, at et spildevandsforsyningsselskab kun kan indgå en sådan aftale mod betaling fra den eller de andre parter til fuld dækning af selskabets merudgifter til etablering og drift.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i vandsektorlovens § 15 om, at kommuner – uanset forbuddet mod at deltage i aktiviteter forbundet med spildevandsforsyning, som ikke udøves i et aktie- eller anpartsselskab i § 15, stk. 1 – kan indgå aftale om og betale til sådanne projekter. Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Anledningen til, at bestemmelsen sættes ind, er, at det er hensigten at fastsætte, at et spildevandsselskab ikke må anvende takstmidler til at finansiere et serviceniveau i forhold til håndtering af tag- og overfladevand, der ikke er fastsat i overensstemmelse med reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Desuden må et spildevandsforsyningsselskab generelt ikke bruge takstmidler på omkostninger, der ikke er nødvendige for deres opgaver. Det betyder bl.a., at et selskab ikke må løse en opgave på en dyrere måde end nødvendigt.

I visse tilfælde kan andre parter, f.eks. kommunen eller ejerne af ejendomme, anlæg eller andre værdier, ønske at opnå en højere beskyttelse i forhold til oversvømmelse end det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, og finde, at den mest hensigtsmæssige måde at opnå dette på er, at spildevandsforsyningsselskabets anlæg eller andre løsninger til håndtering af tag- og overfladevand opdimensioneres. Der kan også være tilfælde, hvor andre parter har en interesse i, at spildevandsselskabet vælger en bestemt måde at løse deres opgaver på, som imidlertid er dyrere end en anden løsning. I sådanne tilfælde vil spildevandsforsyningsselskabet med den foreslåede bestemmelse have mulighed for at indgå aftale med sådanne andre parter om at forhøje serviceniveauet eller vælge den dyrere løsning, mod at den anden

part betaler ekstraomkostningerne herved. Ekstraomkostningerne skal omfatte både etablerings- og driftsomkostninger.

Det er hensigten med hjemmel i den foreslåede § 1, stk. 9, i betalingsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, at fastsætte nærmere regler om betingelserne for indgåelse af sådanne aftaler. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det foreslås at indsætte et stk. 9 i betalingslovens § 1, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indregning efter stk. 4 herunder om, hvilke udgifter der kan betales af spildevandsforsyningsselskabet, om omkostningsfordeling med andre parter, om betingelser for indregning, herunder samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og sikring af selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, om krav til aftaler med andre parter, om dokumentation for overholdelse af de fastsatte regler og tilsyn hermed og om offentliggørelse af aftaler, dokumentation m.v. på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om aftaler efter stk. 5, herunder om krav til aftalerne og andre parters betaling, dokumentation for overholdelse af de fastsatte regler og tilsyn hermed og om offentliggørelse af aftaler, dokumentation m.v. på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside.

Der har ikke tidligere været hjemmel til, at ministeren kunne fastsætte regler om indregningen efter stk. 4, men kun om indregning af udgifter til medfinansieringsprojekter efter stk. 5. Både bestemmelsen i stk. 5 om medfinansieringsprojekter og den tilhørende bemyndigelsesbestemmelse i stk. 6 foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Det er *for det første* hensigten at fastsætte regler om, at der ikke må indregnes omkostninger til klimatilpasningsprojekter, hvad enten de foregår på selskabets egne anlæg eller ej, ud over et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau for selskabets håndtering af tag- og overfladevand. Dette serviceniveau vil skulle være fastsat i overensstemmelse med de regler, der fastsættes i den kommende bekendtgørelse om samfundsøkonomi, som det er hensigten at udstede med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil. I disse regler vil også anvendelsesområdet for kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed blive fastsat, f.eks. er det hensigten, at kravet ikke gælder, hvis serviceniveauet ikke er

fastsat højere end en 5-års regnhændelse for separatkloakerede og en 10-års regnhændelse for fælleskloakerede områder, eller hvis hovedformålet med projektet er et andet end klimatilpasning.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Det er hensigten, at tilsyn med, at serviceniveauet er fastsat i overensstemmelse med reglerne, skal foregå i forbindelse med selskabernes ansøgning til Forsyningssekretariatet om tillæg og eventuelt forhåndsgodkendelse af tillæg efter reglerne i ØR-bekendtgørelsen. Der henvises til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det er ikke hensigten at fastsætte særlige regler om tilsyn med samfundsøkonomikravet i de tilfælde, hvor selskabet finansierer tiltagene inden for deres indtægtsramme efter vandsektorloven og altså ikke søger om tillæg.

For det andet er det hensigten at fastsætte regler om dokumentation for selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet for klimatilpasningsprojekter og generelt for projekter uden for selskabets egne anlæg eller med andre parter i øvrigt.

Spildevandsforsyningsselskaberne må kun afholde nødvendige omkostninger til at løse deres opgaver, og har således en generel pligt til sørge for at de løses selskabsøkonomisk omkostningseffektivt. Dette vil gælde, uanset om selskaberne løser opgaverne på deres egne anlæg eller andre anlæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Ved klimatilpasningsprojekter er der ofte flere væsensforskellige måder at løse opgaven på, f.eks. via traditionelle, underjordiske løsninger med rør m.v. eller via løsninger, hvor der sker afledning på overfladen, og det er derfor hensigten at fastsætte krav om dokumentation for, at der vælges selskabsøkonomisk omkostningseffektive løsninger til opnåelse af det fastsatte serviceniveau, dvs. så det fastsatte serviceniveau opnås under afholdelse af færrest mulige omkostninger.

Kravene til dokumentationen vil afhænge af flere forhold. Det er ved den første udmøntning af bemyndigelsen hensigten at fastsætte, at hvis serviceniveauet er fastsat til en 20-års regnhændelse eller mindre, og selskabet øn-

sker at opnå dette niveau ved brug af overfladeløsninger, vil det som udgangspunkt som minimum skulle dokumenteres, at traditionelle, underjordiske løsninger ikke ville være billigere. Hvis serviceniveauet er fastsat højere end en 20-års regnhændelse, og dette ønskes opnået gennem en traditionel underjordisk løsning, vil det som udgangspunkt skulle dokumenteres, at en overfladeløsning ikke vil være billigere, medmindre selskabet kan redegøre for, at det ikke er realistisk at gennemføre en sådan. Herudover er det hensigten, at projekterne skal vurderes for selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet ved at sammenligne med mindst en anden relevant løsningstype til samme serviceniveau.

I forbindelse med Forsyningssekretariatets tilsyn med, om reglerne er overholdt, jf. nedenfor, vil det under alle omstændigheder skulle kontrolleres, om der er medsendt dokumentation, om de forhold, som reglerne stiller krav om. Forsyningssekretariatet vil også kunne foretage en nærmere indholdsmæssig kontrol, f.eks. hvis der er tale om meget store omkostninger, eller hvis omkostningerne er høje i forhold til andre, lignende projekter, når man sammenligner med relevante nøgletal for den pågældende type løsning, såsom investeringsomkostninger pr. håndteret kubikmeter vand.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om krav til dokumentation for, at alle projekter, der ikke foregår på selskabets egne anlæg – uanset formål – er selskabsøkonomisk omkostningseffektive, dvs. er den billigste måde for selskabet at løse den eller de pågældende opgaver, der nødvendiggør det pågældende projekt. De nærmere krav til dokumentationen vil afhænge af, hvilken type projekt det drejer sig om.

Der kan være tilfælde, hvor et projekt bidrager til at opfylde flere statslige eller kommunalt fastsatte krav eller mål for spildevandsforsyningsselskabet. F.eks. kan anlæggelsen af en klimavej indebære, at der opstaves mindre vand på renseanlægget, og dermed reducere risikoen for overløb. Det er ikke hensigten med krav om omkostningseffektivitet at forhindre sådanne løsninger, hvor man opnår en synergieffekt i forhold til løsning af flere af selskabets opgaver. Hvis et selskab ønsker at gennemføre et projekt der er dyrere end det, der ellers ville have været det billigste i forhold til at efterleve det fastsatte serviceniveau, fordi det dermed samtidig kan bidrage til at efterleve andre fastsatte mål og krav, vil selskabet således kunne gøre det, hvis de godtgør, at projektet samlet set er den billigste løsning for selskabet i forhold til at opfylde flere forskellige af selskabets mål.

I de nuværende medfinansieringsregler, som foreslås ophævet, er der krav om en kontrakt, der indeholder visse obligatoriske punkter.

Det er *for det tredje* hensigten at stille krav om, at der indgås en kontrakt med andre parter, som betingelse for, at spildevandsforsyningsselskabet kan takstfinansiere projekter uden for egne anlæg eller i øvrigt med andre parter. Dette skal også gælde tilfælde, hvor den anden part ikke har nytte af projektet, men f.eks. blot stiller et anlæg eller areal til rådighed for spildevandsselskabet. Det skal også gælde tilfælde, hvor to eller flere spildevandsselskaber samarbejder om et projekt.

Kravene til kontrakten vil dog variere, alt efter om der er tale om et projekt, som andre end spildevandsforsyningsselskabet har nytte af.

Det er umiddelbart hensigten at fastsætte krav om, at kontrakten som minimum indeholder

- stillingtagen til og begrundelse for omkostningsfordeling, hvis den anden part også har nytte af projektet, jf. nedenfor.
- ansvar for udførelse samt drift og vedligeholdelse af projektet,
- ansvar for uforudsete fordyrelser,
- ansvar for sikring og bevarelse af den hydrauliske funktion og evt. øvrige forudsætninger for effektiv drift af anlægget (f.eks. sikring af adgangsmuligheder, eksterne til- eller afløbsfunktioner etc.) og
- opsigelse af aftalen – herunder, at spildevandsselskabet skal kunne opsiges aftalen, hvis det konstateres, at projektet ikke lever op til kravene, da det i så fald vil være ulovligt for selskabet at takstfinansiere projektet.

Det er derudover *for det fjerde* hensigten at fastsætte regler om den omkostningsfordeling, der skal ske mellem parterne, hvis et spildevandsforsyningsselskab indgår aftale om et projekt med andre parter, som har nytte af projektet. Det er hensigten, at disse regler skal gælde uanset formålet med projektet.

Det er herunder hensigten at fastsætte, at selskabet kun kan afholde omkostninger, der er nødvendige for den hydrauliske funktion (herunder nødvendig retablering, hvis den hydrauliske funktion kræver indgreb i eksisterende anlæg).

Spildevandsforsyningsselskaberne skal betale alle omkostningerne til de dele, der udelukkende har til formål at håndtere tag- og overfladevand, og altså ikke har nytte for andre parter.

For de dele af et projekt, som giver fælles nytte for spildevandsforsynings-selskabet og en anden part, er det hensigten at fastsætte, at der skal aftales en omkostningsfordeling. Det kan f.eks. dreje sig om en vej, der kan aflede selskabets tag- og overfladevand ved kraftig regn, eller en boldbane, der ved kraftig regn fungerer som regnvandsbassin. Det vil i praksis ofte også dreje sig om fælles logistiske omkostninger til planlægning, projektering, bygge-plads osv.

Der vil ikke som for visse projekttyper under de nuværende medfinansie-ringsregler blive fastsat krav om, at den anden part under alle omstændig-heder skal betale en vis del af omkostninger, som er nødvendige for den hydrauliske funktion, men dette må afhænge af den konkrete situation og forhandles mellem parterne.

Det er hensigten at fastsætte, at der skal redegøres for, hvilke omkostninger der betales af hvem, og at omkostningsfordelingen, herunder af omkostnin-gerne til de dele, der har fælles nytte, skal begrundes. Hvis andre aftaleparter ikke har nytte af projektet, skal der redegøres herfor. Det er hensigten at fastsætte krav om, at denne redegørelse og begrundelse skal offentliggøres på spildevandsforsyningsselskabets hjemmeside.

I tilfælde hvor samarbejdet (også) foregår imellem to spildevandsforsy-ningsselskaber er det foreløbig ikke hensigten at fastsætte særlige regler om omkostningsfordelingen mellem spildevandsforsyningsselskaberne. I for-holdet mellem disse vil der således som hidtil være krav om, at omkostnin-gerne fordeles forholdsmæssigt mellem selskaberne. Det er dog hensigten at fastsætte krav om, at der skal indgås en kontrakt, hvor bl.a. omkostnings-fordelingen fastlægges, og at der skal være en begrundelse herfor, samt at kontrakten og begrundelsen for omkostningsfordelingen skal offentliggøres på selskabernes hjemmesider.

For de aftaler, der indgås efter det foreslåede stk. 5 i betalingslovens § 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, er det hensigten at fastsætte regler om, hvordan mer-omkostningerne, som den anden part skal betale, skal opgøres, krav om, at der skal indgås en kontrakt, hvor bl.a. betalingen fra den anden part fastlæg-ges, og at kontrakten og en redegørelse for, hvordan meromkostningerne, som den anden part skal betale, er beregnet, skal offentliggøres på selskabets hjemmeside.

UDKAST

Det er hensigten, at såvel selskabet som andre parter fremover afholder deres omkostninger direkte i forbindelse med projekter, dvs. at det ikke er hensigten at fastsætte regler om afdragsordninger parterne i mellem, som det er tilfældet med medfinansieringsprojekter i dag. Organiseringen af parternes betaling af udgifter til fælles projekter skal således ske efter samme regler som gælder for samarbejdsprojekter i dag.

Der vil også kunne fastsættes andre krav i medfør af den foreslåede bestemmelse, hvis det vurderes nødvendigt, eksempelvis om uforudsete fordyrelser.

Hvis en eller flere af de fastsatte betingelser ikke er opfyldt, vil det ikke være lovligt for selskabet at takstfinansiere projektet.

Det er hensigten, at Forsyningssekretariatet skal føre tilsyn med, at reglerne overholdes.

Det er således hensigten at indføre regler om, at Forsyningssekretariatet fører tilsyn med at:

- løsningen opfylder kravene til dokumentation for omkostningseffektivitet
- der er redegjort for omkostningsfordelingen, herunder bl.a. at spildevandsforsyningsselskabet ikke betaler for mere end de nødvendige omkostninger til den hydrauliske funktion til det serviceniveau, de er forpligtede til
- kontrakten lever op til de stillede krav
- den påkrævede dokumentation i øvrigt foreligger

Det er hensigten, at tilsynet sker i forbindelse med Forsyningssekretariatets behandling af ansøgninger om tillæg eller forhåndsgodkendelse af tillæg.

For projekter, der foregår på andet end selskabets egne anlæg eller med andre parter i øvrigt, herunder aftaler efter den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 5, og hvor selskabet ikke vil søge om tillæg, er det hensigten at indføre et krav om, at selskabet skal give Forsyningssekretariatet meddelelse om projektet, og at aftalen og dokumentation i øvrigt skal indsendes til Forsyningssekretariatet, inden projektet påbegyndes.

De nærmere retningslinjer for tilsynet fastsættes ved bekendtgørelse. Det vil f.eks. kunne fastsættes, at Forsyningssekretariatet tilrettelægger tilsynet som et risiko- eller stikprøvebaseret tilsyn, f.eks. således at Forsyningssekretariatet inden for en fastsat frist efter indsendelse af anmeldelse screener, at det

krævede materiale er indsendt, og meddeler, om de herudover vil udføre en nærmere kontrol med det pågældende projekt, f.eks. på basis af størrelse, eller andre forhold ved projektet eller som tilfældig stikprøve.

Selv om et projekt ikke udtages til nærmere kontrol, vil dette ikke afskære Forsyningssekretariatet fra senere at genoptage sagen, hvis nye oplysninger gør, at der er begrundet tvivl om, hvorvidt projektet lever op til kravene, eller hvis der efterfølgende alligevel søges tillæg.

Konsekvensen af, at Forsyningssekretariatet træffer afgørelse om, at kravene ikke er opfyldt, vil være, at der gives afslag på tillæg eller forhåndsgodkendelse, hvis der er ansøgt herom.

Herudover kan resultatet af tilsynet – hvad enten der søges tillæg eller ej – føre til, at projektet eller kontrakten er ulovlig for spildevandsforsyningsselskabet, og at de vil være forpligtet til stoppe projektet og at opsiges en eventuel kontrakt eller forhandle ændring af den.

For at kunne håndhæve kravene er det hensigten, at der indføres krav om, at selskabet skal give meddelelse til Forsyningssekretariatet om, hvordan de håndterer Forsyningssekretariatets afgørelse. Det er endvidere hensigten med hjemmel i vandsektorlovens § 8 at fastsætte, at Forsyningssekretariatet kan foretage et fradrag i indtægtsrammen, hvis selskabet på trods af afgørelsen gennemfører projektet, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1.

Det er endelige hensigten med hjemmel i det foreslåede stk. 9 i betalingslovens § 1 at fastsætte overgangsregler for igangværende projekter, som ikke er medfinansieringsprojekter, dvs. samarbejdsaftaler mellem et spildevandsforsyningsselskab og en anden part, som er indgået før den 1. januar 2021, og som ikke er medfinansieringsaftaler, samt spildevandsforsyningsselskabets egne igangværende klimatilpasningsprojekter. Overgangsreglerne vil fastlægge, hvilke projekter de nye krav, der fastsættes i medfør af stk. 9, ikke finder anvendelse på, og som altså kan realiseres uden at opfylde disse krav. Det gælder både kravene vedrørende samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand og kravene til projekter med andre parter.

For medfinansieringsprojekter foreslås overgangsregler i lovforslagets § 5, stk. 2 og 3. Det er hensigten at fastsætte tilsvarende overgangsregler i medfør af stk. 9.

Det er således hensigten, at de nye krav ikke skal finde anvendelse, hvis Forsyningssekretariatet inden den 1. januar 2021 har truffet afgørelse om at give tillæg til spildevandsforsyningsselskabets økonomiske ramme efter reglerne i vandsektorloven til det pågældende projekt, eller spildevandsforsyningsselskabet inden den 1. januar 2021 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i projektet. Det vil dog være et krav, at spildevandsforsyningsselskabet anmelder det pågældende projekt til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts 2021. Det er endvidere hensigten at undtagelsen fra de nye krav ikke finder anvendelse efter den 1. januar 2024, medmindre anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato. Den fysiske etablering af selve klimatilpasningsprojektet skal således være påbegyndt inden den 1. januar 2024, for at de hidtil gældende regler fortsat kan finde anvendelse efter denne dato.

Den irreversible investering kan vedrøre detailprojektering eller den fysiske etablering af projektet i form af aftale med en rådgiver eller hovedentreprenør eller aftaler med andre parter, der skal foretage detailprojekteringen eller realisere projektet eller de væsentlige dele heraf. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at der er foretaget en irreversibel investering i andre anlæg m.v., selv om disse har sammenhæng med det planlagte projekt.

De indgåede aftaler skal være bindende, for at investeringen kan anses for at være irreversibel, hvilket indebærer, at aftaleparterne kun kan frigøre sig af kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper.

En samarbejdsaftale kan også i sig selv anses for en irreversibel investering, hvis spildevandsforsyningsselskabet kun kan frigøre sig fra aftalen ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper, og heller ikke kan kræve den ændret, så den svarer til de nye regler. Hvis aftalen efterfølgende ændres i forhold til andet end helt perifere forhold, vil denne dog ikke længere kunne begrunde, at de hidtil gældende regler skal finde anvendelse på projektet, og disse kan i så fald kun finde anvendelse, hvis der også på anden måde er foretaget irreversible investeringer i klimatilpasningsprojektet inden den 1. januar 2021, jf. ovenfor.

For de nærmere krav til anmeldelsen af projekter til Forsyningssekretariatet henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 3.

Hvis Forsyningssekretariatet finder, at betingelserne for, at de hidtil gældende regler finder anvendelse, ikke er opfyldt, vil spildevandsforsynings-selskabet kun lovligt kunne afholde udgifter til projektet, hvis de nye regler opfyldes.

Endelig foreslås, at de hidtil gældende regler kun finder anvendelse efter den 1. januar 2024, hvis anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato. Den fysiske etablering af selve klimatilpasningsprojektet skal således være påbegyndt inden den 1. januar 2024, for at de hidtil gældende regler fortsat kan finde anvendelse efter denne dato.

I *stk. 3* foreslås det, at klima- energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om overgangsordningen i *stk. 2*, herunder om, hvad der forstås ved en irreversibel investering, og om, hvilke oplysninger og hvilken dokumentation anmeldelsen til Forsyningssekretariatet skal indeholde.

Det er hensigten i hvert fald at fastsætte regler om irreversible investeringer, som svarer til det, som er angivet ovenfor i bemærkningerne til *stk. 2*. Hvis det vurderes hensigtsmæssigt, kan der fastsættes mere detaljerede regler.

Det er endvidere hensigten at fastsætte krav om, hvad anmeldelsen til Forsyningssekretariatet skal indeholde svarende til de regler, der påtænkes fastsat i medfør af lovforslagets § 5, *stk. 3*. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 5, *stk. 3*.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af den gældende § 32, *stk. 4*, i lov om miljøbeskyttelse, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om planlægningen efter *stk. 1*. Det følger af bestemmelsen, at der hermed kan fastsættes nærmere regler om spildevandsplanens indhold, inddragelse af offentligheden, tidsfrister og procedurer herfor. Det følger endvidere, at ministeren kan bestemme og fastsætte regler om, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for planlægningen og administrationen af loven.

Bemyndigelsen i den gældende § 32, stk. 4, til at fastsætte regler om planlægningen, herunder om tidsfrister og procedurer for offentlighedens inddragelse er udnyttet i bekendtgørelse nr. 1317 af 4. december 2019 om spildevandstilladelser mv. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (spildevandsbekendtgørelsen), der indeholder krav til spildevandsplanens indhold og regler om procedurer for spildevandsplanens indhold.

Det foreslås, at der i § 32 tilføjes som nyt stk. 5, at miljøministeren, efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren, endvidere kan fastsætte regler om, at serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i planlægningen efter stk. 1, skal fastsættes af kommunalbestyrelsen til samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau, om hvilke kortlægninger, beregninger og vurderinger, kommunalbestyrelsen skal lægge til grund i den samfundsøkonomiske analyse, og om, at kommunalbestyrelsen i planlægningen efter stk. 1 kan pålægge spildevandsforsyningsselskaberne at fastsætte serviceniveauer under anvendelse af reglerne fastsat efter stk.5 og det foreslåede bestemmelse i § 32 b, stk. 3, og at lægge specifikke forudsætninger til grund for den samfundsøkonomiske analyse. Herudover foreslås tilføjet, at miljøministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om offentliggørelse af kortlægningerne, data, beregningerne og vurderingerne

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om,

1. at fastlæggelse af serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand skal ske til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau,
2. hvilke kortlægninger, beregninger og vurderinger, der skal indgå i den samfundsøkonomiske analyse,
3. at kommunen kan bestemme, at spildevandsselskaberne skal fastsætte serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, og at kommunen i den forbindelse kan bestemme at spildevandsforsyningsselskaberne skal lægge specifikke forudsætninger til grund ved den samfundsøkonomiske analyse, og
4. offentliggørelse af de kortlægninger, data, beregninger og vurderinger, der indgår i analysen.

Da reglerne også vil få betydning for den økonomiske regulering, som hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort, og for Forsyningssekretariatets kontrol hermed, foreslås det, at reglerne skal udstedes efter

forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren.

Bemyndigelsen forventes anvendt til udstedelse af en bekendtgørelse, der vil forpligte kommunalbestyrelsen til at anvende en række samfundsøkonomiske kriterier ved fastsættelse af serviceniveauer for spildevandsforsyningsselskabernes håndtering af tag- og overfladevand, som skal være forpligtende for selskaberne, jf. den under nr. 2 foreslåede ændring af § 32 b, om spildevandsselskabernes forsyningspligt.

Ved serviceniveau forstås en angivelse af, hvor ofte vand må forekomme på terræn i mængder, der forvolder skade, fra henholdsvis regnvandskloakker og kloakker med en blanding af regn- og spildevand.

Et serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand fastsættes som den gentagelsesperiode, spildevandsforsyningsselskaber skal sikre til ved udskiftning af anlæg eller etablering af nyanlæg. Spildevandsforsyningsselskaberne skal således dimensionere deres anlæg sådan, at der ikke må forventes at ske skader som følge af regnvand på terræn ved regnhændelser lig eller mindre end dette niveau. Regnvand på terræn er i denne forbindelse defineret som regn- og spildevand, der under normale omstændigheder ville være afledt via kloaksystemet, og henviser dermed ikke til vand på terræn som følge af oversvømmelser fra kyst eller vandløb og søer eller terrænnært grundvand.

Det er hensigten med bemyndigelse at fastsætte nye regler således, at et serviceniveau over et vist minimumsniveau, som spildevandssystemer altid bør opfylde, vil skulle fastsættes på baggrund af en samfundsøkonomisk analyse med henblik på at sikre, at serviceniveauet bliver samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Det er således hensigten at fastsætte, at kommunalbestyrelsen i et givent område altid kan fastsætte i spildevandsplanen, at der skal sikres til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder, svarende til den anbefaling, der findes i Spildevandskomitéens Skrift 27, uden at der skal gennemføres samfundsøkonomiske beregninger, der viser, at dette niveau er hensigtsmæssigt. Dette er det ovennævnte minimumsniveau, som alle spildevandssystemer mindst bør opfylde af hensyn til sikring imod oversvømmelser, men primært ud fra hensyn om sundhedsrisikoen ved at folk kommer i kontakt med spildevand når kloakkens kapacitet overskrides.

Det er også hensigten ved den første udmøntning af bemyndigelsen at fastsætte, at hvis et projekt bidrager til at opfylde flere kommunale eller statslige mål (f.eks. hvis et projekt både bidrager til efterlevelse af et øget serviceniveau for håndtering af vand på terræn, samtidig med at det bidrager til opfyldelse af et mål om reduktion af overløb), skal selskabet følge reglerne om samfundsøkonomi, hvis hovedformålet med projektet er at klimatilpasse i forhold til vand på terræn, og bidrag til efterfølgelsen af øvrige mål må anses for at være en afledt effekt. Der vil skulle redegøres for, hvad der er hovedformålet med projektet, hvis der søges om tillæg til indtægtsrammen efter reglerne om andre mål til et projekt, som også har en positiv effekt i forhold til vand på terræn, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1.

Hvis hovedformålet er klimatilpasning og selskabet hæver serviceniveauet over en 5-års regnhændelse for fælleskloakerede områder eller en 10-års regnhændelse for separatkloakerede områder, er det hensigten, at kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed skal gælde.

Hvis hovedformålet ikke er klimatilpasning, er det derimod ikke hensigten, at der skal gælde krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, heller ikke selv om der vil være afledte effekter på serviceniveauet. I praksis vil mange typer af projekter kunne medføre forøgelse af serviceniveauet i et mere eller mindre afgrænset opland som afledt effekt.

Hvis selskabet laver klimatilpasning, har de muligheden for at lave løsninger, som er dyrere end nødvendigt, hvis de kan dokumentere, at det samtidig medfører, at de kan realisere andre mål billigere, således at deres opgaver samlet set løses billigst muligt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3. På den vis kan f.eks. reduktion af overløb tænkes ind i klimatilpasning.

Det er hensigten i medfør af den foreslåede *nr. 1 og 2*, at fastsætte regler, hvorefter et serviceniveau ud over minimumsniveauet vil skulle fremgå af spildevandsplanen og fastsættes på baggrund af en samfundsøkonomisk analyse, såfremt det skal være bindende for spildevandsforsyningsselskabet. Endvidere er det hensigten at fastsætte regler om, hvilke kortlægninger, beregninger og vurderinger der skal indgå i den samfundsøkonomiske analyse.

Den samfundsøkonomiske analyse vil have til formål at vurdere fordelene ved at klimasikre et område op til et givent serviceniveau (i form af sparede skadesomkostninger) over for omkostningerne forbundet med klimasikringen. I den samfundsøkonomiske beregning sammenstilles de potentielle

skadesomkostninger ved forventede fremtidige nedbørshændelser med vand på terræn således med omkostningerne ved at klimatilpasse op til et givent serviceniveau i området.

Det er hensigten at fastsætte, at serviceniveauerne skal fastsættes for geografisk afgrænsede områder, som defineres af kommunen i spildevandsplanen. Kommunen skal i spildevandsplanen begrunde den valgte opdeling.

Det er hensigten at fastsætte, at områdeinddelingen som udgangspunkt skal ske baseret på hydrologi og evt. kloakopland.

Hvis den hydrologiske oplandsafgrænsning skærer igennem et sammenhængende anvendelsesområde (bolig- eller industriområde), kan kommunen vælge at indregne en mindre del af det sammenhængende anvendelsesområde i den oplandsafgrænsning, hvortil størstedelen af det sammenhængende bolig-/industriområde henhører. Det er hensigten at fastsætte nærmere regler om, hvor stor en del af et sammenhængende anvendelsesområde, der kan regnes med i et tilstødende hydrologisk opland (f.eks. at såfremt et hydrologisk opland skærer igennem et sammenhængende boligområde, så kan den mindste del af det sammenhængende boligområde regnes med i det tilstødende opland, under forudsætning af, at det ikke udgør mere end 25 pct. af det pågældende boligområde).

Det er desuden hensigten at fastsætte, at der inden for et sammenhængende hydrologiske opland kan udtages områder til separate samfundsøkonomiske beregninger, hvis det er begrundet med, at der i et sammenhængende anvendelsesområde er stor forskel på skadesværdier. Her kan denne del udtages, og der kan foretages separate samfundsøkonomiske beregninger for dette anvendelsesområde. Konsekvensen vil være, at den samfundsøkonomiske nettogevinst øges, ved at det udtagne delområde klimatilpasses til et højere/lavere sikringsniveau og det omkringliggende område det modsatte.

Selve beregningen vil skulle foregå i en række trin:

1. Udarbejdelse (eller opdatering) af oversvømmelseskort og værdikort
2. Udarbejdelse af risikokort
3. Beregning af de forventede gennemsnitlige årlige skadesomkostninger, uden at der gennemføres klimatilpasning (dvs. status quo-scenarie)

4. Opgørelse af omkostninger ved forskellige mulige løsningstiltag og tilhørende serviceniveauer (herefter beregnes trin 1-3 igen, denne gang *med* de valgte løsningstiltag)
5. Opgørelse af gevinsten (sparede skadesomkostninger) for de forskellige kombinationer af løsningsmodeller og serviceniveauer, der er regnet på.
6. Beregning af nettonutidsværdien af gevinsten for de forskellige kombinationer af serviceniveauer og løsninger, der er regnet på

Trin 1 – Udarbejdelse (eller opdatering) af oversvømmelseskort og værdikort

Som første trin skal der – i medfør af regler, der forventes fastsat ved bekendtgørelse – udarbejdes (eller opdateres) et oversvømmelseskort, der viser sandsynlighed for oversvømmelse med udbredelse og dybde ved forskellige regnhændelser, som forventes med varierende hyppighed, f.eks. 5-års, 20-års eller 100-års regnhændelse. Der laves oversvømmelseskort for varierende regnhændelser, således at det samlede risikobillede kan beregnes. Ud over oversvømmelsesudbredelser og -dybder medtages eventuelle andre hydrauliske fænomener inden for selskabets ansvarsområde, som bidrager til skader, f.eks. skader fra strømmende vand på overfladen.

I byområder med kloaksystemer vil lavningsanalyser normalt ikke være tilstrækkelige til at få overblik over områder, der kan være udsat for oversvømmelser ved kraftig nedbør. I forhold til disse områder vil der typisk være behov for en hydrodynamisk modellering af, hvor der kan ske oversvømmelser som følge af overbelastning af kloaksystemet, og hvor der kan ske oversvømmelse, fordi vandet ikke kan komme hurtigt nok væk (der vil i den forbindelse fortsat skulle skelnes mellem om ansvaret for vandhåndteringen ligger hos selskabet eller en anden part, f.eks. grundejer eller vejejer). Der kan arbejdes med forskellige modelværktøjer til at fastlægge kloaksystemets evne til at håndtere ekstrem nedbør. En hydrodynamisk model kan kombinere afløbssystemet med strømningen på terræn og eventuelt med vandløb og hav. På den baggrund er det muligt at identificere, hvor oversvømmelseshændelser vil opstå, hvor omfattende de vil blive og deres sandsynlighed. Kommunen kan anmode vandselskaberne om at udarbejde denne hydrodynamiske modellering. Dette var en mulighed ved udarbejdelsen af klimatilpasningsreglerne i 2013 og foreslås igen at blive en mulighed i forbindelse med fastlæggelse af samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveauer i spildevandsplanen. Nærmere retningslinjer herfor vil fremgå af bekendtgørelsen.

Ud over oversvømmelseskort skal der udarbejdes et værdikort, der viser de forskellige værdier (bygninger, veje etc.), og hvor disse befinder sig, samt hvor stor en omkostning (skade), der vil være forbundet med, at den enkelte værdi oversvømmes. Det vil kun være skader på markedsomsatte værdier, der medtages i værdikortet, jf. nedenfor. Prissætningen af de enkelte værdier kan komme fra forskellige kilder, som f.eks. forsikringsdata for oversvømmede bygninger og tal fra Trafikstyrelsen/Finansministeriet for forsinkelser i trafikken.

Det er hensigten, at det alene er direkte og indirekte skader på markedsomsatte værdier, der kan indgå i de samfundsøkonomiske beregninger. Skader på markedsomsatte værdier vil omfatte fysiske skader på f.eks. bygninger, infrastruktur og køretøjer og udgifter til evakuering og oprydning (direkte skader) og f.eks. forstyrrelse af transport, forretning og produktion og udgifter til genhusning (indirekte skader).

Direkte og indirekte skader eller gevinster relateret til ikke-markedsomsatte værdier vil således ikke kunne indgå i værdikortlægningen. Det omfatter f.eks. dødsfald, sygdom, tab af affektionsværdi, kulturværdi osv., skader på naturområder (direkte) og f.eks. stress, forstyrrelser af samfundsfunktion, reduceret tillid til det offentlige system, stigende eller reducerede boligværdier m.v. (indirekte).

De samfundsøkonomiske gevinster eller omkostninger ved specifikke løsningstiltag, som f.eks. direkte eller indirekte CO₂-reduktion, kvælstofoptag eller -udledning, nedsat eller øget miljøbelastning, kan heller ikke indgå i beregningerne af serviceniveau.

Direkte markedsomsatte skadesomkostninger på bygninger og inventar opgøres ofte ved at tage udgangspunkt i forsikringsdata, dvs. hvor meget borgerne i et område har fået udbetalt i forsikring i forbindelse med oversvømmelseshændelser eller andre konkrete skadestilstande af tilsvarende kvalitet. Det vil være tilladt at anvende forsikringsdata eller andre konkrete data vedrørende skader på bygninger og inventar ved opgørelsen af de direkte markedsomsatte skader på bygninger og inventar i en kommune. Det er imidlertid hensigten at fastsætte, at der ved opgørelsen skal anlægges en gennemsnitsbetragtning for hele kommunen for områder af samme type. Det vil således ikke være tilladt at differentiere på baggrund af konkrete data om skader på bygninger og inventar inden for mindre geografiske områder i kommunen. Baggrunden er, at en sådan anvendelse af data vil betyde, at der

over vandtaksten vil kunne finansieres klimatilpasning til et højere service-niveau i velhavende kvarterer end i mindre velhavende kvarterer. Det vurderes ikke at være rimeligt, da der ofte ikke vil være nogen større forskel på vandforbruget og dermed den samlede spildevandsregning på tværs af vel-færdsgrupper.

Uanset om fastsættelsen af serviceniveau foretages af kommunen eller selskabet er det hensigten at fastsætte, at kommunalbestyrelsen skal beslutte, om der skal tages udgangspunkt i data vedrørende skader på bygninger og inventar for kommunen eller de statslige standardværdier, jf. nedenfor. Hvis der i en kommune med højere værdier på ejendomme m.v. end landsgennemsnittet anvendes konkrete data på kommune-niveau, vil det alt andet lige føre til, at det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveau vil blive fastsat højere, end hvis de statslige standardværdier anvendes. Det modsatte er tilfældet i kommuner, hvor værdierne er lavere end standardværdierne. Det bør derfor være kommunalbestyrelsen og ikke spildevandsforsynings-selskabet, der træffer dette valg.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke ønsker, at der anvendes lokale tal for kommunen, vil de skadesværdier, som fremgår af de statslige standardværdier, jf. nedenfor, skulle anvendes.

I medfør af den foreslåede bemyndigelse vil der kunne fastsættes nærmere regler om afgrænsningen af markedsomsatte skadesomkostninger, og om rammerne for anvendelse af lokale skadesdata, herunder i forhold til, hvad der kan anses for at være områder af samme type, jf. ovenfor.

Trin 2 – Udarbejdelse af risikokort

På trin to kombineres oversvømmelseskortet og værdikortet. Resultatet viser, hvor store skadesomkostningerne forventes at være ved forskellige regnhændelser (f.eks. i form af et risikokort). I den forbindelse ses dels på de skader, som værdikortlægningen har vist, men også hvornår disse skader udløses « som følge af en oversvømmelse. Typisk vil man f.eks. sige, at et hus ikke er oversvømmet, blot der står vand på terræn. Der vil måske godt kunne håndteres 5 eller 10 cm vand, uden at det giver anledning til skader på grund af sokkelhøjden på huset. De hydrauliske beregninger vil i øvrigt ofte have en usikkerhed, der typisk kan ligge inden for 10 cm.

Trin 3 - Beregning af de forventede gennemsnitlige årlige skadesomkostninger

På trin tre beregnes, hvor store de forventede, gennemsnitlige årlige skadesomkostninger vil være, hvis der ikke foretages klimatilpasningstiltag inden for det område, man ser på. Da store regnhændelser har større skader, men også er mindre sandsynlige, vægtes alle skadesomkostninger ved en regnhændelse i forhold til sandsynligheden. Dette giver det *samlede* risikobillede i et område, for et givent år, udtrykt ved den *forventede årlige omkostning*. Dette udtryk kaldes på engelsk *expected annual damage (EAD)*, og det er den foretrukne måde at beskrive risikoen ved oversvømmelsen blandt fagfolk.

Trin 4 - Opgørelse af omkostninger ved forskellige mulige løsningstiltag og tilhørende serviceniveauer

Som trin fire opgøres omkostningerne ved mindst to løsningstiltag og mindst to serviceniveauer for hvert løsningstiltag, som kan reducere risikoen for oversvømmelser/skader forårsaget heraf i større eller mindre omfang. Effekten af klimatilpasningen måles ved reduktionen i den *forventede årlige omkostning* som følge af en given klimatilpasningsløsning.

For at beregne løsningsomkostninger skal der vælges forskellige klimatilpasningstiltag, f.eks. underjordiske løsninger med større kloakrør m.v. og løsninger, hvor vandet afledes over jorden, eller kombination heraf. Jo større område, der regnes på, jo mindre konkret vil løsningsscenariet typisk være. Et løsningsscenarie kan godt bestå af flere, fysisk adskilte, delelementer, der tilsammen udgør den samlede klimatilpasningsløsning. Samfundsøkonomiberegningen (og dermed fastsættelsen af serviceniveau) tager udgangspunkt i den samlede løsning, men resultatet vil ikke være bindende for selskabets valg af de konkrete projekter, der efterfølgende skal udføres til opnåelse af det valgte serviceniveau. De krav vedrørende omkostningseffektivitet, som stilles i medfør af den økonomiske regulering i betalingsloven og vandsektorloven, relaterer sig derimod til de konkrete løsninger (og delløsninger), der udføres af selskabet. Der kan dog være tilfælde, hvor samfundsøkonomiberegningen udføres for et lille område, hvor der allerede foreligger et konkret løsningsprojekt, og hvor resultatet af samfundsøkonomiberegningen samtidig vil kunne bruges af selskabet til at dokumentere, at projektet udgør en omkostningseffektiv løsning.

Det er hensigten at fastsætte, at der skal foretages samfundsøkonomiberegning for flere forskellige løsningstiltag, der så vidt muligt repræsenterer forskellige løsningstyper eller kombinationer heraf, f.eks. underjordiske løsninger med større kloakrør m.v. og løsninger, hvor vandet afledes over jor-

den. For hvert af disse løsningstiltag skal der beregnes for flere serviceniveauer for håndtering af tag- og overfladevand, dvs. f.eks. en 25-års regnhændelse og en 30-års regnhændelse. Løsningstiltag og serviceniveauer skal vælges, så de er egnede til at belyse, hvilket serviceniveau der er det samfundsøkonomiske mest hensigtsmæssige. F.eks. er det ikke tilstrækkeligt alene at foretage beregninger af den samfundsøkonomiske effekt ved at klimatilpasse til en 20-års regnhændelse og en 21-års regnhændelse, ligesom traditionelle løsninger sjældent er relevante at se på for høje serviceniveauer (typisk 20 år eller derover). Det er hensigten at stille krav om inddragelse af flere løsningstiltag eller serviceniveauer, jo større områder eller forventede, samlede omkostninger til klimatilpasning i et område, der er tale om.

Formålet med kravet vil være at understøtte, at serviceniveauet i området fastlægges på et oplyst grundlag om, hvad det samfundsøkonomiske overskud er ved flere forskellige serviceniveauer og forskellige måder at klimatilpasse på, og dermed understøtte, at den klimatilpasning, der gennemføres over vandregningen er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig.

Hvis det er kommunen og ikke spildevandsselskabet, jf. nedenfor, der fastlægger serviceniveauet i spildevandsplanen, er det hensigten at fastsætte krav om, at løsningsscenerier og løsningsomkostningerne skal fastlægges i samarbejde med selskabet for at sikre, at disse er så retvisende som muligt.

Trin 5 – Opgørelse af gevinsten (sparede skadesomkostninger) ved klimatilpasning på de forskellige serviceniveauer, der er foretaget beregninger for

Trin 1 til 3 udføres igen, denne gang med klimatilpasningstiltag indarbejdet i den hydrauliske model, hvorved de forventede skadesomkostninger, hvis der foretages klimatilpasning til de forskellige serviceniveauer, er foretaget beregninger for under trin 4, kan beregnes. Herefter kan de sparede skadesomkostninger ved hvert serviceniveau opgøres ved at sammenligne med de forventede skadesomkostninger, hvis der ikke klimatilpasses.

Trin 6 – Beregning af nettonutidsværdien for de forskellige serviceniveauer og valg af serviceniveau

På dette trin opgøres forskellen mellem gevinsten ved de forskellige serviceniveauer (sparede skadesomkostninger - trin 5) og omkostningerne ved de forskellige løsningstiltag og serviceniveauer (trin 4) og nettonutidsværdien heraf beregnes for de forskellige kombinationer af serviceniveauer og løs-

ningstiltag, der indgår i analysen. Man kan herefter sammenligne de forskellige beregninger og finde det serviceniveau, som blandt disse giver den største nettogevinst (positiv nettonutidsværdi).

Det er hensigten at fastsætte regler om, at det serviceniveau, der skal klimatilpasses til, skal fastsættes på baggrund af de samfundsøkonomiske beregninger.

Det vil herefter blive fastsat, at der kun kan fastlægges et serviceniveau ud over en 5-års regnhændelse for separatkloakerede og en 10-års regnhændelse for fælleskloakerede områder, hvis serviceniveauet i beregningerne har udvist positiv samfundsøkonomi (nettogevinst). Som udgangspunkt skal serviceniveauet fastsættes til det niveau, der på baggrund af beregningerne udviser den største samfundsøkonomiske nettogevinst ud fra de beregninger, der er foretaget.

Det er hensigten at fastsætte, at der skal foretages følsomhedsberegninger i forbindelse med de samfundsøkonomiske beregninger. Ved følsomhedsberegninger forstås, at en eller flere parametre i de samfundsøkonomiske beregninger ændres for at se, hvilken effekten ændringen af den pågældende parameter har for det samfundsøkonomiske resultat. Det kan f.eks. være, at der foretages en beregning, hvor der antages henholdsvis mere eller mindre fremtidig nedbør. Formålet med at foretage følsomhedsberegninger vil være at belyse de usikkerheder, der er ved beregningerne.

Resultatet af følsomhedsberegningerne vil som udgangspunkt ikke ændre på, hvilket serviceniveau der skal fastsættes. Følsomhedsberegningerne kan dog være af betydning for den endelige beslutning om serviceniveauet i de tilfælde, hvor et eller flere scenarier udviser små forskelle i deres samfundsøkonomiske resultat, og der derfor kan være grund til at inddrage usikkerhederne ved det endelige valg.

Det er således hensigten at fastsætte, at der kan vælges et andet serviceniveau, som inden for et nærmere fastsat spænd har udvist mindre samfundsøkonomisk nettogevinst, når nogle nærmere fastsatte kriterier er opfyldt. De kriterier, der skal være opfyldt, kan f.eks. vedrøre resultatet af følsomhedsberegninger. Spændet i nettogevinst kan f.eks. fastsættes til 5 pct. med mulighed for at gå op til 10 pct., hvis det pågældende serviceniveau indebærer lavere omkostninger, end de omkostninger, der er forbundet med serviceniveauet med den højeste nettogevinst.

Det er endvidere hensigten at fastsætte, at kravet om positiv samfundsøkonomi kan fraviges for visse oversvømmelsestruede strækninger på kommunale adgangsveje til kritiske sundhedsfunktioner i kloakerede områder.

Vandselskabernes ansvar for tilpasning af egne anlæg følger alle andre ejeres ansvar for at beskytte egne anlæg.

Kritiske sundhedsfunktioner afgrænses i denne sammenhæng snævert til at omfatte funktioner, hvor der er fare for tab af liv ved oversvømmelse. Her tænkes f.eks. på, at redningskøretøjer skal kunne nå frem til en hovedindgang til hospitaler.

Serviceniveauet for de afgrænsede kritiske adgangsveje skal fremgå af spildevandsplanen. Det skal endvidere fremgå og dokumenteres, hvilke strækninger af de kritiske vejstrækninger, der er i fare for oversvømmelse i en grad, som gør vejen ufarbar, samt redegøres for nødvendigheden af det fastsatte serviceniveau for disse strækninger.

Udpegning og fastsættelse af serviceniveau for de oversvømmelsestruede strækninger på de kritiske adgangsveje skal ske ved inddragelse af relevant fagmyndighed.

Hvis der ikke er fundet et serviceniveau, som giver en positiv nettogevinst, er det hensigten at fastsætte, at serviceniveauet skal fastsættes til en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder.

Det er hensigten, at der i bekendtgørelsen fastsættes nærmere krav til de enkelte trin i den samfundsøkonomiske analyse. Det er endvidere hensigten at justere og evt. udbygge kravene løbende på baggrund af de erfaringer, der opnås med ordningen.

Det er også hensigten, at miljøministeren efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren fastlægger en række standardværdier for projekt- og skadesomkostninger. Det er hensigten at fastsætte, at disse skal anvendes i beregningerne, hvis kommunen eller selskabet ikke har mere retvisende værdier tilgængelige. Hvis mere retvisende værdier er tilgængelige, er det hensigten at fastsætte, at disse skal anvendes. Det er dog hensigten, at det ikke skal være tilladt, at der anvendes data for skader på ejendomme og inventar på mere detaljeret niveau end kommune-niveau, jf. ovenfor.

Det følger af den gældende bestemmelse i spildevandsbekendtgørelsens § 5, stk. 4, at hvis forudsætningerne for fastsættelsen af serviceniveauet ændrer sig, er kommunen forpligtet til at ajourføre planen. Det kan f.eks. ske, hvis der viser sig at falde betydeligt mere/mindre nedbør end forudsat i beregningerne, eller hvis bebyggelsen i området grundlæggende ændres, så der må forventes meget ændrede skadesomkostninger i området. Det kan også skyldes, at det løsningsscenarie, som ligger til grund for fastsættelsen af serviceniveauet viser sig ikke at kunne realiseres, eller at ville blive markant dyrere end forudsat. I sådanne tilfælde må selskabet anmode kommunen om at revidere planen, eller, hvis serviceniveauet er fastlagt af selskabet, selv revidere dette.

Det er hensigten at fastsætte samme krav, hvis serviceniveauet er fastsat af selskabet.

Hvis områdeafgrænsninger senere ændres, skal der, hvis serviceniveauet ændres for blot en del af det berørte område foretages en ny samlet samfundsøkonomiberegning for hele det pågældende område. Det skal begrundes, hvorfor der har været et ønske om at ændre områdeafgrænsningerne.

Med den foreslåede *nr. 3* foreslås fastsat hjemmel til, at kommunalbestyrelsen i stedet for at fastsætte serviceniveauet i spildevandsplanen kan vælge at overlade det til spildevandsforsyningsselskabet at fastlægge serviceniveauet dog således, at der kan fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen kan pålægge selskaberne at lægge specifikke forudsætninger til grund. I disse tilfælde skrives ind i spildevandsplanen, at spildevandsforsyningsselskabet skal fastlægge serviceniveauet under anvendelse af den statslige metode. Spildevandsselskabet vil herefter være forpligtet til at fastsætte et serviceniveau, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2

Det er hensigten i medfør den foreslåede § 32 b, stk. 3, i miljøbeskyttelsesloven at fastsætte regler om, at spildevandsselskaberne ved fastsættelse af serviceniveau med enkelte undtagelser skal følge de samme regler, som gælder for kommunerne, og herunder skal anvende de samme seks trin som beskrevet ovenfor, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at det også selv om serviceniveauerne skal fastlægges af spildevandsforsyningsselskabet, er kommunalbestyrelsen, der beslutter, om der skal tages udgangspunkt i konkrete skadedata for bygninger og inventar for kommunen eller de statsligt fastsatte

værdier, og udpeger adgangsveje til særlig kritiske sundhedsfunktioner, jf. ovenfor.

Det er endvidere hensigten – i medfør af forslaget *nr. 4* – at fastsætte, at kommunerne skal offentliggøre de beregninger, inklusive følsomhedsanalyser, der har ligget til grund for det fastsatte serviceniveau i et område, både når spildevandsplanen sendes i høring, og når den endelige spildevandsplan offentliggøres.

Det er hensigten i medfør den foreslåede § 32 b, stk. 3, i miljøbeskyttelsesloven, at fastsætte et lignende krav til selskabet, såfremt det er selskabet, der skal fastsætte serviceniveauet i henhold til spildevandsplanen, jf. bemærkningerne til *nr. 3* og til lovforslagets § 2, *nr. 3*.

Til *nr. 2*

Det fremgår af den gældende § 32, b, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse, at spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, ikke må anlægge ledningsnet i strid med spildevandsplanen, jf. § 32, stk. 1.

Spildevandsselskaberne er således forpligtede til at leve op til et kommunalt fastsat serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsplanen, når selskaberne udskifter eksisterende anlæg eller anlægger nye. Et serviceniveau angiver, hvor ofte vand må forekomme på terræn i skadesvoldende mængder fra henholdsvis regnvandskloakker og kloakker med en blanding af regn- og spildevand.

Det foreslås, at der i § 32 b, stk. 2, indsættes et nyt 2. og 3. pkt. Efter det foreslåede 2. pkt. er spildevandsforsyningsselskaberne herunder forpligtede til at følge et i spildevandsplanen fastsat krav om serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, såfremt det er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5. Efter det foreslåede 3. pkt. forpligtes selskaberne til at fastsætte serviceniveauer under anvendelse af regler fastsat i medfør af § 32 b, stk. 3, og § 32, stk. 5, hvis det er bestemt i spildevandsplanen, eller hvis kommunalbestyrelsen ikke har fastsat et serviceniveau i spildevandsplanen under anvendelse af regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5.

Forslaget vil for så vidt angår forslaget til 2. *pkt.* indebære, at selskaberne som udgangspunkt vil skulle leve op til de fastsatte serviceniveauer, når de

udskifter eksisterende anlæg eller anlægger nye, hvilket svarer til gældende regler.

Som noget nyt foreslås imidlertid, at krav til håndtering af tag- og overfladevand i planen ikke vil være bindende for spildevandsforsyningsselskabet, hvis reglerne i bekendtgørelsen om samfundsøkonomi ikke er fulgt af kommunen ved udarbejdelsen af planen.

Reglerne i bekendtgørelsen om samfundsøkonomi vil gælde både i allerede kloakerede områder og områder, der ikke tidligere har været kloakeret.

Forslaget skal ses i sammenhæng med reglerne i den økonomiske regulering, hvorefter det vil være en betingelse for, at spildevandsforsyningsselskaberne må afholde omkostninger til klimatilpasningsprojekter og kan få tillæg hertil, at serviceniveauet er fastsat i overensstemmelse med de regler, der er fastsat herom i medfør af miljøbeskyttelsesloven, medmindre andre parter betaler meromkostningerne for et højere serviceniveau.

Forslaget vil for så vidt angår forslaget til 3. pkt. skulle ses i sammenhæng med den foreslåede ændring under lovforslagets § 2, nr. 1, hvorved der tilvejebringes hjemmel i den foreslåede § 32, stk. 5, nr. 3, til at fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen i stedet for at angive serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i spildevandsplanen, kan vælge at skrive ind i spildevandsplanen, at spildevandsselskabet skal beregne samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau efter den statslige metode, for de enkelte områder, hvor de skal klimatilpasse. Dvs., at niveauet for klimatilpasning ikke fremgår direkte af spildevandsplanen, men at niveauet fastlægges lokalt i forbindelse med, at selskaberne klimatilpasser i de respektive områder. For nærmere om de to metoder, kommunen kan anvende, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1 (§ 32, stk. 5, nr. 3 og 4).

Det foreslåede 3. pkt. regulerer endvidere den situation, at kommunalbestyrelsen (endnu) ikke har revideret spildevandsplanen efter de nye regler for det pågældende område. I dette tilfælde foreslås det ligeledes, at spildevandsforsyningsselskabet skal fastlægge serviceniveauet i henhold til reglerne om samfundsøkonomi.

Om overgangsordning for igangværende projekter henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.6., til bemærkningerne til lovforslagets §

1, nr. 3, og § 3, nr. 1, og til lovforslagets § 5, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i § 32 b, som bemyndiger miljøministeren til efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren at fastsætte regler om, at serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand efter stk. 2, 3. pkt., skal fastsættes til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau, hvilke kortlægninger, data, beregninger og vurderinger der skal lægges til grund i den samfundsøkonomiske analyse, og at spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i vandsektorloven, skal offentliggøre de serviceniveauer, de har fastsat i medfør af stk. 2, og de kortlægninger, beregninger og vurderinger, der ligger til grund for dem, på deres hjemmeside.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Det er hensigten at fastsætte regler om, at spildevandsforsyningsselskabernes fastsættelse af serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand efter stk. 2, 3. pkt., skal ske til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, hvilke kortlægninger, data, beregninger og vurderinger spildevandsforsyningsselskaberne skal lægge til grund i den samfundsøkonomiske analyse.

Det er i den forbindelse hensigten, at disse regler skal være identiske med de regler, der gælder for kommunen, jf. bemærkningerne til nr. 2, dog således, at forsyningsselskaberne ikke skal kunne vælge at bruge lokale data for skader på bygninger og inventar, medmindre kommunen har bestemt det, eller fravige kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt serviceniveau for adgangsveje til særlig kritiske sundhedsfunktioner, medmindre kommunalbestyrelsen har udpeget dem i spildevandsplanen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Endelig er det hensigten at fastsætte regler om, at spildevandsforsyningsselskabet skal offentliggøre de fastsatte serviceniveauer tillige med de kortlægninger, beregninger og vurderinger, der ligger til grund, på deres hjemmeside.

Det er hermed hensigten med bestemmelsen at sikre offentligheden og brugerne den samme indsigt, som hvis serviceniveauet var fastsat af kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af vandsektorlovens § 8, 2. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren bl.a. fastsætter regler om tillæg til vandselskabers indtægtsrammer og regnskabsmæssige kontrolrammer.

Det foreslås at indsætte i bestemmelsen, at ministeren kan fastsætte regler om betingelser for tillæg, herunder om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Forsyningssekretariatet vil, medmindre der fastsættes andet, på samme måde som for andre typer af tillæg, skulle træffe afgørelse om, hvorvidt der kan gives tillæg og eventuelt forhåndsgodkendelse heraf til klimatilpasning og til projekter uden for selskabets egne anlæg eller med andre parter i øvrigt. Der vil dog, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, kunne fastsættes yderligere krav og procedurer for at sikre, at der er taget stilling til lovligheden af omkostninger, før selskaberne afholder dem. F.eks. vil der kunne fastsættes regler om, at der skal foretages forhåndsanmeldelse, eller er krav om, at der søges om forhåndsgodkendelse af tillæg.

Det er foreløbig hensigten at fastsætte regler om, at tillæg til spildevandsforsyningsselskaber til klimatilpasning i forhold til håndtering af tag- og overfladevand betinges af, at det sker til et serviceniveau, som er fastsat i overensstemmelse med de regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, der fastsættes i den bekendtgørelse herom, som udstedes med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil og lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2. Også de undtagelser til kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, som fremgår af de nævnte regler, vil skulle finde anvendelse i forhold til tillægsreglerne.

Det er hensigten at fastsætte, at Forsyningssekretariatet i forbindelse med ansøgninger om tillæg og forhåndsgodkendelse vil skulle påse, at serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand er fastsat i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i ovennævnte bekendtgørelse. Niveaue kan enten være fastsat af kommunen i spildevandsplanen eller af spildevandsforsyningsselskabet i overensstemmelse med spildevandsplanen og den statslige metode.

Hvis niveauet er fastsat – enten af kommunen eller af spildevandsforsyningsselskabet – for et større område, som klimatilpasses over en periode, vil tilsynet med, om niveauet er fastsat i overensstemmelse med reglerne, ske i forbindelse med behandling af den første ansøgning om tillæg eller forhåndsgodkendelse af et konkret projekt, som indgives vedrørende det pågældende område. Ved efterfølgende ansøgninger inden for samme område vil Forsyningssekretariatet ikke igen skulle kontrollere serviceniveauet.

Kommunalbestyrelsen, henholdsvis selskabet, vil være forpligtede til at genberegne serviceniveauet, hvis forudsætningerne for beregningen ændrer sig væsentligt, f.eks. hvis det viser sig, at det samlet set bliver væsentligt dyrere at opnå det fastsatte serviceniveau i det område, den samfundsøkonomiske beregning omfatter, end de omkostninger, der er lagt til grund i den samfundsøkonomiske beregning, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1. Hvis kommunalbestyrelsen i en sådan situation nægter at genberegne serviceniveauet, har såvel selskabet som Forsyningssekretariatet (og andre) mulighed for at anmode Ankestyrelsen om at rejse en tilsynssag som led i det kommunale tilsyn, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.1. Hvis der er søgt om forhåndsgodkendelse af et tillæg, hvor Forsyningssekretariatet vurderer, at der skal foretages en genberegning, vil Forsyningssekretariatet kunne sætte sagen i bero, indtil kommunalbestyrelsen – og i givet fald Ankestyrelsen, hvis Ankestyrelsen finder, at der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag – har taget stilling hertil. Hvis serviceniveauet ikke er fastsat i spildevandsplanen, men af selskabet, vil Forsyningssekretariatet kunne give afslag på tillæg eller forhåndsgodkendelse, hvis selskabet skulle have foretaget en genberegning af serviceniveauet.

Genberegning af samfundsøkonomien i områder kan føre til, at der fremover fastsættes et lavere serviceniveau for hele eller dele af et område, end det der oprindeligt var fastsat.

Forsyningssekretariatet vil desuden skulle påse, at de øvrige regler, der er fastsat om spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning er fulgt, herunder om den valgte løsning til opnåelse af det fastsatte serviceniveau er omkostningseffektiv. Afhængig af, om der er tale om et projekt i selskabets egne anlæg eller ej, og om det er et projekt med andre parter, skal krav om omkostningsfordeling og udformning af aftale også opfyldes. Disse krav og kravene til dokumentation for, at de er opfyldt, vil fremgå af den bekendtgørelse, som vil blive udstedt i medfør af den foreslåede bestemmelse i betalingslovens § 1, stk. 9. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Det er hensigten af fastsætte, at Forsyningssekretariatet også vil skulle påse overholdelse af disse regler i forbindelse med ansøgning om tillæg til klimatilpasning, som er undtaget fra kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, dvs. klimatilpasningsprojekter, som har til formål at hæve serviceniveauet til en 5-års regnhændelse for separatkloakerede område og en 10-års regnhændelse for fælleskloakerede områder. Hvis sådanne projekter, udføres som traditionelle rør-løsninger, vil kravet om omkostningseffektivitet dog i de fleste tilfælde kunne anses for opfyldt uden nærmere dokumentation. Hvis selskabet vil udføre sådanne projekter som overfladeløsninger, kan det imidlertid være relevant at stille krav om dokumentation for, at en traditionel rør-løsning ikke ville være billigere.

Det er også hensigten at fastsætte, at Forsyningssekretariatet skal påse overholdelsen af de fastsatte regler om f.eks. kontrakt, omkostningsfordeling og omkostningseffektivitet i forbindelse med ansøgninger om tillæg til andre formål end klimatilpasning, hvis der er tale om projekter uden for selskabets egne anlæg eller med andre parter i øvrigt, og også for klimatilpasningsprojekter, hvor en anden part har betalt selskabet for at forhøje serviceniveauet eller etablere en dyrere løsning end nødvendigt.

Med hensyn til sondringen mellem klimatilpasningsprojekter og projekter med andre formål henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1. Hvis projektets hovedformål er at klimatilpasse, skal kravene vedrørende samfundsøkonomi være opfyldt ved fastsættelsen af serviceniveauet (såfremt det ligger ud over hhv. en 5- og 10-års regnhændelse).

Hvis der søges tillæg til et projekt, der har klimatilpasning som hovedformål, men som har afledte effekter i forhold til at efterleve øvrige statslige eller kommunalt fastsatte mål, kan selskabet vælge at søge om særskilt tillæg til en del af omkostningerne efter reglerne om tillæg til mål i ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1. På denne måde kan et projekt, der har flere formål, blive omkostningseffektivt i forhold til begge formål, hvis projektkomkostningerne til særskilte løsninger ville være højere.

Hvis hovedformålet med projektet ikke er klimatilpasning, er det ikke hensigten, at der skal gælde krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, heller ikke selv om der vil være afledte effekter på serviceniveauet. Hvis et projekt herefter ikke anses for et klimatilpasningsprojekt, vil det skulle behandles efter reglerne om tillæg til andre mål, jf. de gældende regler i ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1.

I praksis vil mange typer af projekter kunne medføre forøgelse af serviceniveauet i forhold til tag- og overfladevand i et mere eller mindre afgrænset opland som afledt effekt. Det vil derfor være administrativt tungt, hvis der i alle disse tilfælde vil skulle redegøres for, at den afledte effekt er uvæsentlig, for at der kan gives tillæg til projektet.

Det er derfor hensigten ved den første udmøntning af bemyndigelsen at fastsætte, at hvis selskabet søger om tillæg til mål efter ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1, til projekter, som kan have en effekt på serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand (f.eks. projekter til reduktion af overløb), skal selskabet redegøre for, at anlægget er dimensioneret, som det er, for at opfylde det andet mål (eksempelvis reduktion af overløb). Dvs. at selskabet ikke skal redegøre for en eventuel afledt effekt på serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand. Hvis selskabet imidlertid har overdimensioneret løsningen i forhold til det målet om f.eks. reduktion af overløb, og f.eks. etablerer et større bassin end nødvendigt for at opfylde målet, og dermed opnår en større effekt på serviceniveauet, kan der ikke gives tillæg efter § 11, stk. 1, til denne unødvendige fordyrelse.

Det er hensigten, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes nærmere krav til dokumentationen heraf.

Efter de gældende regler er tillæg til spildevandsforsyningsselskabernes betaling til projektejer i klimatilpasningsprojekter, der gennemføres som medfinansieringsprojekter, ikke underlagt effektiviseringskrav, jf. ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 4, nr. 12. Derimod er tillæg til selskabets egne driftsomkostninger til medfinansieringsprojekter underlagt effektiviseringskrav. Klimatilpasningsprojekter, der gennemføres på selskabets egne anlæg eller som samarbejdsprojekter, hvor medfinansieringsreglerne ikke er anvendt, behandles efter reglerne i ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1, om tillæg til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål og er også underlagt effektiviseringskrav.

Det er hensigten at ophæve de nuværende regler i ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 4, nr. 12, hvorefter selskaberne kan få tillæg som en ikke-påvirkelig omkostning til dækning af betaling til projektejers medfinansieringsprojekter, da reglerne om medfinansieringsprojekter ophæves, og spildevandsforsyningsselskaberne fremover selv kan stå for projekter uden for deres egne

anlæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil. Det er dog hensigten, at bestemmelsen opretholdes for de medfinansieringsprojekter, der omfattes af overgangsordningen, jf. lovforslagets § 5, stk. 2 og 3.

Ligesom for andre tillæg til statsligt eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål, jf. ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1, er det således hensigten, at alle tillæg til klimatilpasning i forhold til håndtering af tag- og overfladevand fremover skal underlægges effektiviseringskrav.

Det følger af gældende regler i ØR-bekendtgørelsens § 12, at selskaberne er forpligtede til at indberette til Forsyningssekretariatet, hvis der bortfalder omkostninger til bl.a. mål, jf. § 11, stk. 1, og medfinansieringsprojekter, jf. § 11, stk. 5, som der er givet tillæg til, og at der kan foretages en reduktion i indtægtsrammen i disse tilfælde. Tillæg til klimatilpasning er hidtil givet efter bestemmelserne i § 11, stk. 1 eller 5. Det er hensigten at fastsætte, at reglen om bortfald af omkostninger fortsat skal gælde for alle tillæg til klimatilpasningsprojekter.

Det er desuden hensigten at fastsætte, at størrelsen af tillæg til klimatilpasning i forhold til håndtering af tag- og overfladevand beregnes på baggrund af afholdte omkostninger (som for de fleste andre tillæg), men med fradrag af eventuelle afledte besparelser på andre omkostninger, som selskabet har økonomisk ramme til. Selskabet vil således i ansøgningen om tillæg skulle oplyse, om klimatilpasningsprojektet medfører nogle afledte besparelser på omkostninger for selskabet andre steder i deres system, og i givet fald størrelsen heraf. Hvis klimatilpasningsprojektet f.eks. fører til, at selskabet får mindre vand, der skal håndteres i det øvrige spildevandsanlæg, fordi (en del af) tag- og overfladevandet afledes direkte, og selskabet som konsekvens heraf har reducerede omkostninger skal disse afledte besparelser fratrækkes, når der gives tillæg.

Det er også hensigten at fastsætte, at de samlede omkostninger til klimatilpasning sammen med omkostninger til andre mål skal overstige en vis minimumsgrænse inden for et år, for at udløse krav på tillæg, ligesom det gælder for tillæg til mål i dag, jf. ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 1.

Det er herudover hensigten med hjemmel i den gældende bestemmelse i vandsektorlovens § 8, 1. pkt., at fastsætte i ØR-bekendtgørelsen, at Forsyningssekretariatet kan foretage fradrag i rammen, hvis et spildevandsforsyningsselskab har afholdt omkostninger, som Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om er i strid med regler udstedt i medfør af den foreslåede

bemyndigelse i betalingslovens § 1, stk. 9. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Det er hensigten, at de nye regler i ØR-bekendtgørelsen skal finde anvendelse på projekter, som ikke omfattes af den foreslåede overgangsordning, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.6., bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, og til lovforslagets § 5, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2.

Ifølge § 15, stk. 1, i vandsektorloven kan kommuner kun deltage i aktiviteter forbundet med vand- eller spildevandsforsyning omfattet af lovens § 2, stk. 1, nr. 1, hvis aktiviteterne udøves i et eller flere selskaber, som drives i aktie- eller anpartsselskabsform.

For at sikre at kommunerne kan indgå aftaler som omhandlet i den foreslåede bestemmelse i betalingslovens § 1, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 – uanset forbuddet mod at deltage i aktiviteter forbundet med spildevandsforsyning, som ikke udøves i et aktie- eller anpartsselskab i § 15, stk. 1 – foreslås det, at indsætte et nyt stykke i § 15, hvorefter en kommune uanset stk. 1 kan indgå aftale med et spildevandsforsyningsselskab som omhandlet i § 1, stk. 5, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. om, at selskabet etablerer og opretholder et højere serviceniveau i selskabets håndtering af spildevand end det, selskabet er forpligtet til, eller etablerer og driver anlæg til håndtering af spildevand, som samlet set er dyrere end nødvendigt til varetagelse af selskabets opgaver.

Det er ikke hensigten hermed at udvide de opgaver og hensyn, som kommunerne skal varetage. Indgåelse af aftalen om et højere serviceniveau eller en dyrere løsning skal således tjene til varetagelse af kommunale opgaver, f.eks. miljø- og naturmæssige eller rekreative hensyn eller (yderligere) beskyttelse af kommunens ejendomme, anlæg og institutioner eller efter omstændighederne kommunens borgere og virksomheder generelt mod oversvømmelse.

Det er ikke hensigten med bestemmelsen at afskære andre, herunder andre myndigheder, fra at indgå aftaler som omhandlet i den foreslåede bestemmelse i betalingslovens § 1, stk. 5. Staten og regionerne vil således f.eks.

også kunne indgå sådanne aftaler, hvis det kan bidrage til at løse deres opgaver med f.eks. miljø- eller naturbeskyttelse eller beskyttelse af deres egne ejendomme, anlæg og institutioner.

Til nr. 3.

Det fremgår af vandsektorlovens § 20, 2. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren bl.a. kan fastsætte regler om vandselskabers indlevering af data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v.

Hjemmelen til at fastsætte regler om indlevering af data til brug for generelle analyser m.v. blev indsat ved lov nr. 1567 af 27. december 2019. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 50 som fremsat, side 24, at det er hensigten indtil videre kun at anvende bemyndigelsen vedrørende data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v. i forhold til nogle specifikke, igangværende analyser. Bestemmelsen er udmøntet i ØR-bekendtgørelsen i overensstemmelse hermed.

Det foreslås at indsætte i bestemmelsen om data til brug for Forsyningssekretariatets generelle analyser m.v., at ministeren herunder kan fastsætte regler om indlevering af data om vandselskabers klimatilpasning.

Formålet er, at der kan fastsættes regler om spildevandsselskabers indberetning af data til brug for Forsyningssekretariatets årlige opgørelse af nøgletal og evaluering af ordningen for spildevandsselskabernes klimatilpasning.

Det er hensigten, at der fastsættes krav om, at spildevandsforsyningsselskaberne indberetter oplysninger om alle klimatilpasningsprojekter, herunder også projekter, som ikke er underlagt krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, og også projekter, der ikke søges tillæg til.

Det er foreløbig hensigten, at der for hvert projekt skal indberettes oplysninger og data om:

- Projektets start- og slutdato
- Kort beskrivelse af projektet, herunder hovedformål og eventuelle andre formål
- Samlede omkostninger og omkostninger opdelt på drift, anlæg og eventuelle nødvendige reinvesteringer
- Oplysninger om evt. omkostningsfordeling el. finansiering af meromkostninger af anden part

For klimatilpasningsprojekter, der udføres uden tillæg, indberettes endvidere oplysninger og data om:

- Serviceniveau for det valgte projekt

For klimatilpasningsprojekter, der udføres med tillæg, indberettes endvidere oplysninger og data om:

- Serviceniveau for det valgte projekt
- Nettogevinst (dvs. positiv nettonutidsværdi)
- Forventet årlig skadesomkostning før og efter klimatilpasning

Hvis erfaringerne med ordningen viser behov for indberetning af andre data, eller at nogle data er overflødige, vil kravene blive ændret i overensstemmelse hermed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

I vandløbslovens § 24, stk. 4, § 31, stk. 3, og § 35, stk. 4, findes bemyndigelser til at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at § 24, stk. 1, § 31, stk. 1, og § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse på projekter, der er omfattet af § 1, stk. 5 og 6, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og regler, der fastsættes i medfør heraf. Bemyndigelserne er udnyttet i medfinansieringsbekendtgørelsen.

Det foreslås at konsekvensændre disse bestemmelser, da betalingslovens § 1, stk. 5 og 6, foreslås ophævet i deres hidtil gældende form, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Det foreslås således i vandløbslovens § 24, stk. 4, § 31, stk. 3, og § 35, stk. 4, i stedet at indsætte en henvisning til regler, der fastsættes i medfør af § 1, stk. 9, i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Forslaget betyder, at der i den bekendtgørelse, som det er hensigten at udstede efter det foreslåede stk. 9 kan fastsættes regler om fravigelse af vandløbslovens § 24, stk. 4, om at anlægsudgifter i forbindelse med regulering af vandløb fordeles mellem de grundejere, der har nytte af foranstaltningen, § 31, stk. 1, om at vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler vandløbsmyndigheden, og § 35, stk. 1, om at vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne.

Det er hensigten, at vandløbslovens regler vil blive fraveget for de tilfælde, hvor et spildevandsforsyningsselskab udfører eller deltager i vandløbsprojekter inden for rammerne af de regler, der udstedes efter den foreslåede bestemmelse i betalingslovens § 1, stk. 9, og hvor omkostningsfordelingen mellem spildevandsforsyningsselskabet og andre parter derfor skal følge disse regler.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Det foreslås i *stk. 2*, at de hidtil gældende regler i betalingslovens § 1, stk. 5, og regler udstedt i medfør af den hidtil gældende § 1, stk. 6, fortsat finder anvendelse på spildevandsforsyningsselskabers udgifter til opfyldelse af medfinansieringsaftaler, som er indgået inden den 1. januar 2021, hvis Forsyningssekretariatet inden den 1. januar 2021 har truffet afgørelse om at give tillæg til spildevandsforsyningsselskabets økonomiske ramme efter reglerne i vandsektorloven til det pågældende projekt, eller projektejeren inden den 1. januar 2021 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i projektet i forhold til håndtering af tag- og overfladevand. De hidtil gældende regler finder dog kun anvendelse, hvis spildevandsforsyningsselskabet anmelder den pågældende aftale til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts 2021. De hidtil gældende regler finder ikke anvendelse efter den 1. januar 2024, medmindre anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato.

Forslaget betyder for det første, at aftaler om medfinansieringsprojekter, som et spildevandsforsyningsselskab og en kommune eller en privat part har indgået efter de hidtil gældende regler i betalingsloven og medfinansieringsbekendtgørelsen kan realiseres efter de hidtil gældende regler, hvis Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om tillæg inden den 1. januar 2021. Denne regel vil finde anvendelse både på projekter, hvor der er truffet afgørelse om tillæg på baggrund af budgetterede omkostninger efter de regler om økonomisk regulering af vandsektoren, der gjaldt før den 1. juli 2016, og for projekter, som er blevet etableret, og hvor der er givet tillæg på baggrund af afholdte omkostninger efter de regler, der har været gældende siden den 1. januar 2016. En forhåndsgodkendelse efter de regler, der har været gældende siden den 1. januar 2016, vil ikke i sig selv medføre, at projektet kan realiseres efter de hidtil gældende regler.

Forslaget betyder for det andet, at medfinansieringsprojekter, hvor projekt-ejeren har foretaget væsentlige irreversible investeringer, kan fortsætte efter de hidtil gældende regler. Dette gælder uanset, om der er givet forhåndsgodkendelse af tillæg eller ej.

Den irreversible investering kan vedrøre detailprojektering eller den fysiske etablering af klimatilpasningsprojektet i form af aftale med en rådgiver eller hovedentreprenør eller aftaler med andre parter, der skal foretage detailprojekteringen eller realisere projektet eller de væsentlige dele heraf. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at der er foretaget en irreversibel investering i andre anlæg m.v., selv om disse har sammenhæng med et planlagt klimatilpasningsprojekt. Det vil heller ikke være tilstrækkeligt, at der er foretaget en irreversibel investering i et andet klimatilpasningsprojekt, selv om de to projekter eventuelt er dækket af en fælles rammeaftale, medmindre projekterne har en hydraulisk sammenhæng.

De indgåede aftaler skal være bindende, for at investeringen kan anses for at være irreversibel, hvilket indebærer, at aftaleparterne kun kan frigøre sig af kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper.

Selve medfinansieringsaftalen kan også i sig selv anses for en irreversibel investering, hvis spildevandsforsyningsselskabet kun kan frigøre sig fra aftalen ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper, og heller ikke kan kræve den ændret, så den svarer til de nye regler.

Hvis aftalen efterfølgende ændres i forhold til andet end helt perifere forhold, vil denne ikke længere kunne begrunde, at de hidtil gældende regler skal finde anvendelse på projektet, og disse kan i så fald kun finde anvendelse, hvis der også på anden måde er foretaget irreversible investeringer i klimatilpasningsprojektet inden den 1. januar 2021, jf. ovenfor.

Både for de tilfælde, hvor der er truffet afgørelse om tillæg, og de tilfælde, hvor der er foretaget irreversible investeringer, foreslås det, at det skal være en betingelse for anvendelse af de hidtil gældende regler, at spildevandsforsyningsselskabet anmelder den pågældende aftale til Forsyningssekretariatet senest den 1. marts 2021. Det er således op til spildevandsforsyningsselskabet, om det ønsker at benytte sig af muligheden for, at et projekt behandles efter de hidtil gældende regler. De nærmere krav til anmeldelsen fastlægges ved bekendtgørelse efter det foreslåede stk. 3, jf. nedenfor.

Hvis Forsyningssekretariatet finder, at betingelserne for, at de hidtil gældende regler finder anvendelse, ikke er opfyldt, vil spildevandsforsynings-selskabet kun lovligt kunne afholde udgifter til projektet, hvis de nye regler opfyldes.

Endelig foreslås, at de hidtil gældende regler kun finder anvendelse efter den 1. januar 2024, hvis anlæggelsen af det pågældende projekt er påbegyndt inden denne dato. Den fysiske etablering af selve klimatilpasningsprojektet skal således være påbegyndt inden den 1. januar 2024, for at de hidtil gældende regler fortsat kan finde anvendelse efter denne dato.

I *stk. 3* foreslås det, at klima- energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om overgangsordningen i *stk. 2*, herunder om, hvad der forstås ved en irreversibel investering, og om, hvilke oplysninger og hvilken dokumentation anmeldelsen til Forsyningssekretariatet skal indeholde.

Det er hensigten i hvert fald at fastsætte regler om irreversible investeringer, som svarer til det, som er angivet ovenfor i bemærkningerne til *stk. 2*. Hvis det vurderes hensigtsmæssigt, kan der fastsættes mere detaljerede regler.

Det er endvidere hensigten at fastsætte krav om, hvad anmeldelsen til Forsyningssekretariatet skal indeholde. Det forventes, at det fastsættes, at anmeldelsen skal indeholde en identifikation af projektet med en kort beskrivelse af formål og indhold samt henvisning til en eventuel tidligere tillægs-afgørelse. For projekter, hvor der ikke er truffet en afgørelse om tillæg, forventes det, at der skal fremsendes oplysninger og dokumentation for, hvori den irreversible investering består, herunder allerede afholdte omkostninger og indgåede, bindende aftaler. Endvidere forventes det, at de forventede samlede projektomkostninger for selskabet skal oplyses.

Det er endvidere hensigten, at der med hjemmel i det foreslåede *stk. 9* i betalingslovens § 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, fastsættes tilsvarende regler om betingelser for, at samarbejdsaftaler mellem et spildevandsforsyningsselskab og en anden part, som er indgået før den 1. januar 2021, og som ikke er medfinansieringsaftaler, kan realiseres af spildevandsforsyningsselskabet uden at de nye regler, der udstedes efter det foreslåede *stk. 9*, er opfyldt.

Det er endvidere hensigten, at der med hjemmel i de gældende regler i vandsektorloven fastsættes tilsvarende regler i ØR-bekendtgørelsen om betingelser for, at der kan gives tillæg til medfinansieringsprojekter og andre samarbejdsprojekter efter de hidtil gældende regler.

UDKAST

I øvrigt henvises til pkt. 3.6 i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, da de hovedlove, der foreslås ændret, ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke indeholder hjemmel til at sætte lovene i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. betalingslovens § 13, miljøbeskyttelseslovens § 118, vandsektorlovens § 38 og vandløbslovens § 89.